БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 90 (1094)
5 МАЙ ДУШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Бугун бутун дунё пролетариатининг улуғ йўлбошчиси ва устози, революцион фан корифейи, илмий коммунизмга асос солган Карл Маркс туғилган кунга 140 йил тўлади

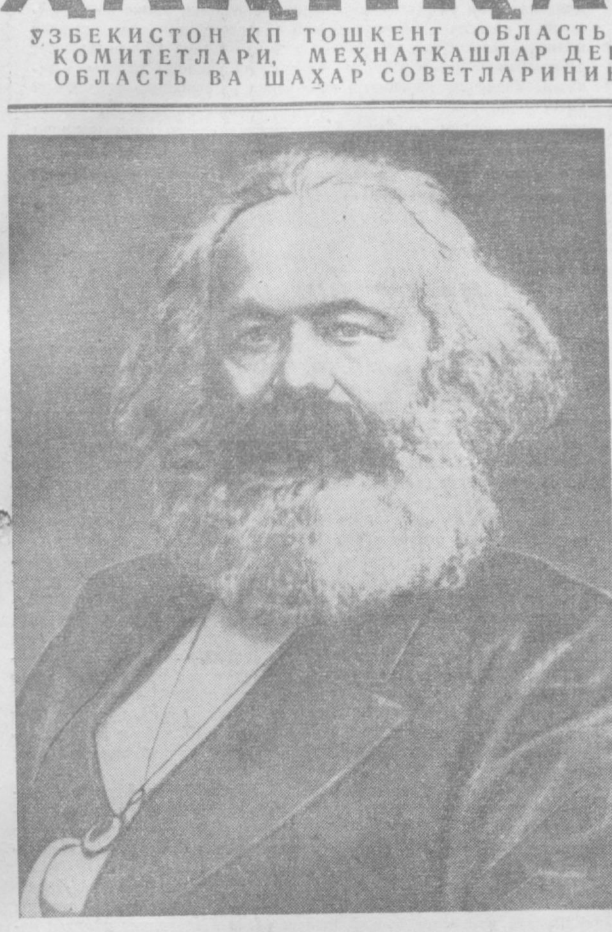

КАРЛ МАРКС

Бутун совет халқи, бутун дунё меҳнаткашлари илмий коммунизмга асос солган, жаҳон пролетарларининг йўлбошчиси Карл Маркс туғилган куннинг 140 йиллигини зўр тантана билан нишонлайдилар.

Совет Иттифоқи бошчилигидаги социализм лагерининг меҳнаткашлари, капиталистик ва мустамлака мамлакатларининг миллион-миллион меҳнаткашлари ўзлари учун энг яқин ва қадрдон бўлган бу улуғ сиймога ҳурмат ва меҳр-муҳаббатларини яна бир марта изҳор қиладилар. Чунки Маркс минг йиллар давомида кишилар ақли еча олмаган «жумбоқни» ҳал қилиб берди, келажак ҳаёт ҳақидаги хаёлий ақидаларни илмий социализм ҳақидаги фан билан алмаштирди, меҳнаткаш халқ оммасининг эксплуатация, зулм ва ҳуқуқсизликдан қутулиш йўлларини кўрсатиб берди. Шунинг учун ҳам Маркснинг номи ҳар бир меҳнаткаш учун жуда азиз ва қадрдондир.

Карл Маркс 1918 йил 5 майда Трир (Германия) шаҳрида туғилди. У ёшлик чоғларидаёқ илмга меҳр қўйиб, уни қунт билан ўрганди. Маркс дастлаб ҳуқуқ илмини, кейинчалик тарих ва фалсафа фанларини ўргана бошлади. У, Трир шаҳридаги гимназияни тамом қилгандан кейин дастлаб Бонндаги, кейинчалик Берлиндаги институтга кирди.

Карл Маркс университетни тамомлагач, профессор бўлиш умидида Боннга кўчиб келди. 1842 йилдан бошлаб уни «Рейн газетаси»га масъул ходим қилиб ишга чақирдилар, кейинчалик у шу газетага редактор бўлиб қолди. «Рейн газетаси» тобора революцион-демократик йўлга ўтиб бораётганлиги учун ҳукумат дастлаб цензурани кучайтирди, 1843 йил март ойидан бошлаб эса газетани бутунлай ёпиб қўйди.

1844 йил Карл Маркс Фридрих Энгельс билан Парижга келди. Улар ўша вақтда Париждаги революцион группаларнинг жўшқин ҳаётида актив иштирок этдилар ва бу группаларга раҳбарлик қилдилар.

Маркс 1844-1848 йиллар давомида ёзган асарларида революцион пролетар социализмининг ёки коммунизмнинг назария ва тактикасини ишлаб чиқди. Маркснинг шу йиллар давомида ёзган асарлари учун уни хавфли революционер деб Париждан сургун қилдилар. Шундан кейин у Брюсселга кўчиб кетди.

1847 йилда Маркс ва Энгельс яширин пропаганда жамияти бўлган «Коммунистлар союзи»га кирдилар. Союзнинг топшириғига биноан улар марксизмнинг улуғ асари — «Коммунистик партия манифести»ни ёздилар. Бу асар буржуазияга, капитализмга қарши қудратли айбнома бўлиб, бутун дунё пролетарлари учун революцион курашда қўлланма хизматини ўтади.

Маркс ўзининг кейинги йиллардаги бутун ҳаётини сургунларда ўтказди. 1849 йилда Лондонга келиб, умрининг охиригача шу ерда яшади. 1850 йилларнинг охирларида ва 1860 йилларда демократик ҳаракатларнинг жонланиш даври бошланди. 1864 йилда Лондонда машҳур I Интернационал тузилди. Маркс унда актив қатнашди. Интернационал ишларига яқиндан раҳбарлик қилди.

Эмигрантликда яшаш жуда оғир эди. Маркс билан оиласи муҳтожликда жуда қийналган эдилар. Ана шундай қийин шароитда Энгельс Марксга моддий жиҳатдан ёрдам қилиб турди. Маркс билан Энгельс ўртасидаги муносабат ҳақиқий дўстликнинг олий намунасидир. Энгельс умрининг охиригача дўсти Марксга содиқ бўлиб қолди. У, Маркс вафотидан кейин «Капитал»нинг II ва III томларини Маркс қўлёзмалари асосида ишлаб чиқди ва босмага тайёрлади. Бу билан «доҳи дўстига ғоят буюк ҳайкал қурди ва унга беихтиёр, ўз номини ҳам асло ўчмайдиган қилиб чекди».

Маркс сиёсий иқтисод, философия, давлат ва ҳуқуқ, тарих ва бошқа соҳаларга доир жуда кўп асарлар ёзди. Бу асарларида у материалистик назарияни ишлаб чиқди, илмий социализмни асослади.

Энгельс 1883 йил 17 мартда Маркс қабри устида сўзлаган нутқида бундай деди:

«Дарвин органик дунёнинг тараққиёт қонунини кашф этгани сингари, Маркс инсоният тарихининг тараққиёт қонунини кашф этди...

Маркс ҳозирги замон капиталистик ишлаб чиқариш усулининг ва шу усул туғдирган буржуа жамиятининг ҳаракати тўғрисидаги махсус қонунни ҳам кашф этди...

Унинг номи ҳам, иши ҳам абадий яшаяжак».

Марксизм — Маркс қарашлари ва таълимоти системасидир. Маркс XIX асрда бунёдга келган ва кишилик дунёсининг энг илғор уч мамлакатига тааллуқли бўлган уч асосий ғоявий оқимни: классик немис фалсафасини, классик инглиз сиёсий иқтисодини ва умуман француз революцион таълимотлари билан боғлиқ бўлган француз социализмини давом эттирди ва уларни доҳиёна равишда такомилига етказди.

Маркс вафотидан кейин марксизм назариясини Энгельс, Энгельсдан кейин эса Ленин ижодий равишда ривожлантирдилар. Ленин марксизм назариясини янги тарихий шароитда, империализм ва пролетар революциялари даври шароитида, жаҳон революцион ишчилар ҳаракати тажрибалари асосида янада ривожлантирди, янги хулосалар, формулалар ва қоидалар билан бойитди.

Марксизм назарияси ижодий назариядир. Бу назария жаҳон революцион ишчилар ҳаракати, коммунистик ҳаракат тажрибалари асосида яна ҳам бойимоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси съездлари қарорлари ва резолюцияларида, партия ва ҳукумат раҳбарларининг асарлари ва нутқларида, қардош коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг асар ва нутқларида марксизм назарияси ижодий равишда ривожлантирилмоқда.

Марксизм — миллион-миллион меҳнаткашларнинг кураш ва ғалаба байроғидир. Марксизм ҳаёт билан бирга ўсмоқда, бойимоқда, ривожланмоқда. Марксизм назарияси энг тўғри, энг ҳаётчан ва энг революцион назария сифатида яшамоқда ва тантана қилмоқда. У, СССРда муваффақиятли равишда амалга оширилаётган коммунизм қурилиши ишларида, социализм йўлига кириб олган халқ демократияси мамлакатларининг буюк муваффақиятларида, Совет Иттифоқи бошлиқ социализм лагери мамлакатларининг мустаҳкам бирлигида яшамоқда ва тантана қилмоқда. Марксизм капиталистик мамлакатлардаги, мустамлака ва қарам мамлакатлардаги капитализм қуллиги кишанларидан, миллий зулм ва ҳуқуқсизлик исканжасидан ҳали халос бўлмаган меҳнаткаш халқ оммасининг курашларида яшамоқда ва тантана қилмоқда.

Марксизм абадий тирик ва ўлмас таълимотдир.

Мустаҳкамланиб бораётган совет-араб дўстлигининг ёрқин намойиши

Тошкент шаҳри меҳнаткашларининг митинги

Ўзбекистон пойтахтидаги саноат корхоналари, муассасалар ва олий ўқув юртлари коллективларининг мингдан ортиқ вакиллари 4 майда тушдан кейин Навоий номли ўзбек давлат опера ва балет театри залига тўпланди. Бу ерда Бирлашган Араб Республикаси Президенти Гамол Абдил Носирнинг келишига бағишлаб митинг ўтказилди.

Бирлашган Араб Республикасининг Президенти Гамол Абдил Носир ва Бирлашган Араб Республикасининг бошқа давлат арбоблари, шунингдек Н. А. Муҳитдинов, А. Н. Косигин ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари М. Раҳматов, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари С. К. Камолов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси М. З. Мирзаахмедов ва бошқалар президиумга чиққанларида ҳамма уларни гулдурос, давомли қарсаклар ва табрик хитоблари билан кутиб олади.

Саҳнанинг тўрида Гамол Абдил Носир, Н. С. Хрушчев, К. Е. Ворошиловнинг портретлари, Бирлашган Араб Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари қўйилган.

Митингни Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов очди. Залда Бирлашган Араб Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР гимнларининг улуғвор садолари янграйди.

Залдагилар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидовнинг нутқини эътибор билан тинглайдилар. Ш. Р. Рашидов бундай дейди:

Муҳтарам Президент жаноблари! Азиз жаноблар!

Сизларни, қадрли меҳмонларимиз, дўстларимизни, Бирлашган Араб Республикаси қаҳрамон халқининг вакилларини табриклашга ижозат бергайсиз.

Ўзбекистон республикаси пойтахти меҳнаткашларининг вакиллари бу ерда, ўзбек миллий театри биносида отоқли давлат арбоби, тинчлик йўлидаги мард курашчи, Бирлашган Араб Республикасининг Президенти Гамол Абдил Носир билан, шунингдек республиканинг вице-президентлари Абдил Латиф Махмуд Албағдодий ва Акрам Алхавроний билан, министрлар Камолитдин Ҳусайн, Махмуд Фавзий, Аҳмад Абдил Карим, Али Сабри билан, Бирлашган Араб Республикасининг СССРдаги элчиси Муҳаммад А. Алкуни ва бошқа азиз меҳмонлар билан самимий дўстона вазиятда учрашаётганликларидан ғоят хурсандмиз.

Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик кун сайин мустаҳкамланиб, ривожланиб бораётганлиги туфайли астойдил хурсандмиз.

Шарқ халқларида дўстликнинг кучи, улуғворлиги ва гўзаллиги тўғрисидаги ҳикматли сўзлар қадим замонлардаёқ кенг тарқалган эди. Бир донишманддан олтиндан ҳам қиммат нарса борми, деб сўраганларида донишманд «дўстлик» деб жавоб берган. «Пўлатдан ҳам мустаҳкамроқ нарса борми?» деб сўраганларида у яна «Дўстлик!» деб жавоб қайтарган. «Бўрондан ҳам кучлироқ нарса борми?» — «Дўстлик бўрондан кучлироқдир!» деб хитоб қилган ҳалиги донишманд.

Дарҳақиқат, чин самимий дўстлик олтиндан қимматлироқ, пўлатдан мустаҳкамроқ ва бўрондан кучлироқдир!

Шу нарсани мамнуният билан қайд қиламизки, халқларимиз ўртасидаги дўстона муносабатлар қадим замонларданоқ бошланган. Бу дўстлик X асрда ўтган отоқли араб тарихчиси ва географи Ал-Масъудийнинг асарларида, ўрта асрлардаги араб сайёҳлари ва географлари Ибн-Батут ва Ибн-Фадланнинг асарларида, XII асрда араб мамлакатларига борган рус сайёҳи Даниилнинг ва XV асрда Мисрга саёҳат қилган Михаил Григорьевнинг асарларида ўз ифодасини топди.

Араб Шарқига борган улуғ рус ёзувчиси Гоголь араблар тўғрисида мамнуният билан ёзган эди. Римский-Корсаковнинг ажойиб «Шаҳризода» музикаси, улуғ рус шоирларидан Пушкин ва Лермонтовнинг кўп асарлари араб мотивларида ёзилган. Рус рассомларидан Иванов, Маковский, Верешчагин ва бошқалар ўзларининг бир қанча асарларини араб дунёсига бағишлаганлар.

Бизда Совет ҳокимияти ўрнатилганидан кейин мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик айниқса самарали ривожлана бошлади.

Совет кишилари шунга аминдирларки, Президент Гамол Абдил Носир ва унга ҳамроҳ бўлган давлат арбобларининг мамлакатимизга қилган визити Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида дўстликни янада мустаҳкамлашга ва ҳамкорликни ривожлантиришга хизмат қилади.

Турмуш Совет Иттифоқи билан Араб Шарқи мамлакатлари ўртасидаги дўстлик, иқтисодий ва маданий ҳамкорлик мамлакатларимизнинг ривожланишига самарали таъсир кўрсатаётганлигини, тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам бераётганлигини исбот қилди.

Совет кишилари халқларнинг бирлиги ва дўстлиги улуғ куч эканлигини ўз тажрибаларидан яхши биладилар.

Ўзбекистон Октябрь революциясидан илгари қолоқ деҳқончилик мамлакати эди. Эндиликда Ўзбекистон СССР халқларининг дўстона оиласида экономикани, маданиятни ривожлантириш соҳасида жуда катта муваффақиятларга эришди, биринчи даражали саноатга, механикалаштирилган ва юксак маҳсулдорли қишлоқ хўжалигига, равнақ топган маданиятига эга бўлган илғор индустриал-колхоз республикасига айланди.

Шу сабабдан Араб Шарқи халқларининг ўз озодлиги учун олиб бораётган кураши бизга яқин ва тушунарлидир, шунинг учун ҳам биз Миср ва Суриянинг Бирлашган Араб Республикаси бўлиб қўшилишидан иборат тарихий актни чин кўнгилдан маъқуллаб кутиб олдик.

Узоқ давом этган қаттиқ ва оғир курашда озодликка эришган Совет Иттифоқи халқлари Араб Шарқи халқларининг ўз мустақиллиги учун, ўз экономикасини ривожлантириш учун, тинчлик ва дўстлик учун олиб бораётган курашини батамом маъқуллардилар ва маъқулламоқдалар.

Совет Иттифоқи араб халқларининг беғараз, самимий ва ишончли дўстидир. Совет Иттифоқи мустамлакачиликка қарши шафқатсиз кураш олиб бормоқда. СССР 1956 йилда агрессорларни жиддий огоҳлантириб, интервентларнинг ҳужумини қайтаришда Миср халқига ёрдам берган чоқда, 1957 йилда СССРнинг кўрган қатъий тадбирлари Сурияга қарши тайёрланган агрессияга йўл қўймаган чоқда бутун дунё бунга ишонч ҳосил қилди.

Биз шу нарсани ғоят мамнуният билан қайд қиламизки, Бирлашган Араб Республикасининг халқлари қаҳрамонона кураш олиб бориб, озодликка эришдилар ва ана шу курашда ўз мустақилликларини қаттиқ туриб ҳимоя қилдилар. Биз ана шу курашда сизларга чин кўнгилдан ёрдам бердик ва сизларни қўллаб-қувватладик. Ҳамиша ҳам шундай бўлади. Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги дўстлик мустамлакачиликка қарши, миллий зулмнинг ҳар қандай формаларига қарши, халқлар дўстлиги учун, тинчлик учун тенглик асосида ҳалол ва беғараз ҳамкорлик ҳамда ўзаро ёрдамлашиш учун курашда манфаатларнинг бирлигига негизланган.

Президент жаноблари, азиз меҳмонларимиз Бирлашган Араб Республикаси халқларига оташин самимий саломимизни топширишингизни ва сиҳат-саломатлик тилаб, экономикани ҳамда маданиятни тез суръатлар билан ривожлантириш учун, ўз мамлакатини яшнатиш учун курашда катта муваффақиятлар қозонишни тилаб изҳор қилган истакларимизни маълум қилишингизни сўраймиз.

Яшасин Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик!

Яшасин тинчлик!

«Шарқ юлдузи» колхозининг раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқуловга сўз берилади. Ҳамроқул Турсунқулов айтадики, меҳнатсевар ўзбек халқи жаҳон фани ва маданиятини ривожлантиришга жуда катта ҳисса қўшган ўз дўстлари арабларни қадим замонлардан буён яхши билади. Инглиз мустамлакачилари араб халқининг эркин тараққиёт йўлига ўтишига кўп йиллар мобайнида имконият бермадилар. Осиё ва Африкадаги бошқа халқлар каби араб халқлари ҳам мустамлакачиликка қарши курашга отландилар ва ўз мустақиллигига эришдилар. Аммо, бу нарса мустамлакачиларга ёқмади ва улар Мисрга қарши агрессия бошладилар. Миср халқининг қаҳрамонона кураши ва Совет Иттифоқининг ҳамда барча тинчликсевар кучларнинг Миср халқини қўллаб-қувватлаганлиги инглиз-француз-исроил агрессорларини Мисрда уруш ҳаракатларини тўхтатишга мажбур этди.

Миср ва Сурия Бандунг конференциясини ўтказишда актив қатнашди, эндиликда эса, Бирлашган Араб Республикаси мустамлакачиликка қарши, озодлик ва мустақиллик учун кураш байроғини баланд кўтармоқда. Осиё ва Африка мамлакатларининг яқинда Қоҳирада бўлиб ўтган конференцияси мустамлакачилик зулмидан тамомила озод бўлишда Шарқ халқлари учун жуда катта аҳамиятга эгадир.

— Биз, — деди ўртоқ Турсунқулов, — шунга аминмизки, мустамлакачилик зулмидан озод бўлган халқлар ўз тараққиётларида янада катта муваффақиятларга эришадилар.

Нотиқ меҳнаткаш халқ эркин тараққиёт йўлидан борган тақдирда, қандай ишларни бажаришга қодир эканлигини Совет Ўзбекистони меҳнаткашларининг ҳаёти ва ўз колхози мисолида яққол кўрсатди. «Шарқ юлдузи» колхозининг аъзолари катта муваффақиятларга эришдилар. Колхоз 1.200 гектар майдонга чигит экиб, ҳар йили гектаридан 30 центнердан пахта олинмоқда. Бу колхозда ўн олти миллат вакиллари аҳиллик билан меҳнат қилмоқдалар.

Ўртоқ Турсунқулов нутқининг охирида қуйидагиларни айтди:

— Азиз дўстлар, сизларга дўстлик ва муҳаббат туйғуларини изҳор қиламиз. Биз, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида катта муваффақиятларга эришувингизни чин кўнгилдан истаймиз ва бу соҳада сизларга беғараз, дўстона ёрдам кўрсатамиз.

Тошкентдаги ирригация машинасозлиги заводининг слесари И. И. Сереженко минбарга чиқади.

(ОХИРИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

МАТБУОТ КУНИ

Бугун — Совет матбуоти куни. Бу кунни коммунизмнинг нурли чўққилари сари олға бораётган қаҳрамон совет халқи билан биргаликда бутун прогрессив инсоният нишонлайди.

Бугун — совет матбуотининг байроқдори бўлган «Правда» газетасининг чиқабошлаганига 46 йил тўлди. Доҳимиз Владимир Ильич Лениннинг кўрсатмаси билан ва Прага конференциясининг қарорига мувофиқ 1912 йил 5 майда «Правда»нинг биринчи сони чиқди. Мана 46 йилдирки, оммавий ишчи газетаси чиқабошлаган кун шарафига ҳар йили 5 май халқимизнинг традицион байрами сифатида кенг нишонланади.

Совет матбуоти шонли Коммунистик партиямизнинг раҳбарлиги остида ҳаммавақт ва ҳар қандай ишда коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини амалга оширишнинг жанговар ташкилотчиси бўлиб келмоқда. Владимир Ильич Ленин «газета фақат коллектив пропагандист ва коллектив агитаторгина эмас, балки шу билан бирга коллектив ташкилотчи ҳамдир» деб большевистик матбуотга юксак баҳо берган эди. Партиямизнинг қудратли ғоявий қуроли ҳисобланган совет матбуоти Коммунистик партиянинг шонли традицияларига амал қилиб, улуғ доҳимизнинг бу юксак баҳосига муносиб хизмат қилмоқда. Большевикча партиявийлик байроғини баланд кўтариб, марксизм-ленинизм ғолиб идеяларини омма орасига ёймоқда, кенг меҳнаткашлар оммасини совет ватанпарварлиги, пролетар интернационализми руҳида тарбияламоқда, мамлакатимизда коммунизм қуриш соҳасидаги ғоят катта вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга сафарбар этмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети матбуотнинг социалистик жамиятимиз ҳаётидаги ролини оширишга алоҳида эътибор бериб, газета ва журналларимизнинг ғоявий савиясини ошириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқда, йил сайин янги газеталарнинг сонини кўпайтирмоқда ва уларнинг олдига тобора катта талабларни қўймоқда. Кейинги йилларда республикамизда, шу жумладан областимизда бир қанча район ва шаҳар газеталарининг, корхоналарда, колхоз, совхоз ва олий ўқув юртларида кўп тиражли газеталарнинг янгидан чиқа бошлаганлиги, газета ва журналларнинг умумий тиражи кенгаётганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Ўзбекистон территориясида 1917 йилгача ўзбек тилида фақат биттагина газета чиқарилган бўлса, ҳозир ўзбек ва қорақалпоқ тилларида чиқаётган газеталар Покистон, Эрон ва Афғонистонда чиқарилаётган ҳамма газеталардан анча кўпдир. Ўзбекистонда ҳозир ҳаммаси бўлиб умумий тиражи 1 миллион нусхадан ортиқ бўлган 197 газета, 211 кўп нусхали газета, 22 журнал чиқмоқда.

Биргина Тошкент областининг ўзида 2 та область газетаси, 25 район, 10 та шаҳар газеталари ва 40 та кўп тиражли газета нашр қилинаётир. Бу йилдан бошлаб Орджоникидзе, Калинин, Тошкент ва Ўртасарой районларида ҳам янги газеталар чиқа бошлади. Эндиликда областимиздаги ҳамма районлар ўз газеталарига эга. Гулистон районидаги Ленин номли, Сирдарё районидаги Охунбобоев номли, Янгийўл районидаги Ленин номли ва Октябрь районидаги «Шарқ юлдузи» колхозларида нашр этилаётган кўп тиражли газеталар қисқа вақт ичида колхозчиларнинг севимли газетасига айланди.

Мамлакатимиздаги барча миллат халқларининг ўз тилларида газета, журнал ва китоблар ўқиш имкониятига эга бўлиши — ленинча миллий сиёсатнинг зўр тантанаси, миллий масалани тўғри ва оқилона ҳал қилишнинг ёрқин намунасидир.

Партия ва Ҳукуматимизнинг буюк ғамхўрликларига жавобан халқимиз учун, Коммунизм улуғ иши учун садоқат билан фидокорона хизмат қилиш — дунёда энг илғор, энг прогрессив ва халқчил матбуот бўлган совет матбуотининг шарафли бурчидир. Ижодкор халқимизни она-Ватанга чексиз садоқат руҳида, юксак сиёсий хушёрлик руҳида тарбиялаш, аҳоли жон бошига маҳсулот етиштириш жиҳатидан энг тараққий этган капиталистик мамлакатларга етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш учун курашга сафарбар этиш — совет матбуотининг олижаноб вазифасидир.

Партия органларининг амалий раҳбарлиги ва бевосита ёрдами билангина совет матбуоти ўзининг олдига қўйилган ғоят масъулиятли ва фахрли вазифаларни муваффақиятли бажаришлари мумкин. Шунинг учун район ва шаҳар партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ўзларининг босма органларига раҳбарликни ва амалий ёрдамни янада кучайтиришлари, хўжалик ва маданий қурилишда уларнинг ролини янада оширишлари лозим.

Авторлар активи — газетанинг таянчидир. Активларни матбуотга кенг жалб қилиш газета саҳифасида танқид ва ўз ўзини танқидни кучайтиришга ёрдам беради, газетани жонли ва ўқимишли қилади. Авторлар активи билан кун сайин ишлаш, ишчи ва қишлоқ мухбирларини қунт ва эътибор билан тарбиялаш, уларнинг ижодий фаолиятини омманинг ғайрат ва ташаббусини янада ривожлантиришга сафарбар қилиш — ҳар бир газетанинг энг муҳим вазифасидир. Газета редакцияларининг коллективлари омма билан алоқани янада мустаҳкамлашлари, газетани миллионларнинг жанговар минбарига айлантириш учун сабот билан кураш олиб боришлари керак.

Газета ва журналларимизнинг ишларини янада яхшилайлик, коммунизм улуғ ишининг тантанаси учун курашда матбуотимизнинг ролини янада юқори даражага кўтарайлик!

Бирлашган Араб Республикаси Президенти Гамол Абдил Носир Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди

Тошкентда меҳмон бўлиб турган Бирлашган Араб Республикаси Президенти Гамол Абдил Носир 4 май эрталаб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди.

Визит вақтида Гамол Абдил Носир билан бирга Бирлашган Араб Республикаси Вице-президенти Акрам Алҳавроний, маориф министри Камолиддин Хусайн, Ташқи ишлар министри доктор Маҳмуд Фавзий, республика президентлик ишлари давлат министри Али Сабрий, Бирлашган Араб Республикаси Сурия районп муниципалитетлари ва вилоятлари министри Аҳмад Абдил Карим, Бирлашган Араб Республикасининг СССРдаги элчиси Муҳаммад А. Алкуний, Бирлашган Араб Республикаси умумий информация бўлимининг директори вакил Салох Муҳаммад Носир ҳозир бўлдилар.

Визит вақтида дўстона, самимий суҳбат бўлди.

Суҳбат вақтида СССРнинг Бирлашган Араб Республикасидаги элчиси Е. Д. Кисилев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. В. Бабков, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. И. Илҳомова, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султоновлар бор эди. (ЎзТАГ).

Тошкент, Навоий номли театрда. Шаҳар меҳнаткашларининг Бирлашган Араб Республикаси Президенти Гамол Абдил Носирнинг келишига бағишланган митинги. Минбарда. **Гамол Абдил Носир.**
И. Глауберзон ва **А. Палехов** фотоси.

КАРЛ МАРКС—ИЛМИЙ КОММУНИЗМНИНГ АСОСЧИСИ

Дарвин органик дунёнинг тараққиёт қонунини кашф этгани сингари, Маркс инсоният тарихининг тараққиёт қонунини кашф этди... Маркс ҳозирги замон капиталистик ишлаб чиқариш усулининг ва шу усул туғдирган буржуа жамиятининг ҳаракати тўғрисидаги махсус қонунни ҳам кашф этди... Лекин Маркснинг энг муҳим фазилати бу эмас эди. Маркс фанни тарихий ҳаракатлантирувчи, революцион куч деб биларди... Маркс аввало революционер эди. Капиталистик жамиятни ва бу жамият вужудга келтирган давлат муассасаларини ағдаришда бирон йўл билан иштирок этиш, Маркс биринчи марта ўлароқ пролетариатга унинг ўз аҳволини ва эҳтиёжларини англатиб берган, ўз озодлигининг шарт-шароитларини англатиб берган ҳозирги замон пролетариатини озод қилиш ишида иштирок этиш — ҳақиқатда Маркснинг зиммасига тушган ҳаётий вазифалар эди.

Унинг номи ҳам, иши ҳам абадий яшажак!

Ф. ЭНГЕЛЬС.

УНИТИЛМАС ХОТИРАЛАР

Қиёфаси басовлат кўринган бу олимнинг кўнглини билмоқ ва унга меҳр қўймоқ учун Марксни китоб ва дафтарларни бир чеккага йиғиштириб қўйиб ўз уйида, ўз оиласи орасида ўтирганида ёки якшанба кунлари кечқурун дўстлари билан улфатлашиб ўтирганида кўриш керак эди. Ана шу пайтларда у жуда хушсуҳбат бўлиб кетар, — ҳазиллашиб, ҳаммани кулдириб ва ўзи ҳам астойдил қаҳқаҳлаб кулиб улфатлашиб ўтирарди. Агар суҳбатда бирон киши ҳаммани қойил қиладиган гап айтиб қолса ёки қойил қилиб жавоб қайтарса, Маркс дарҳол бундан хурсанд бўлар ва унинг осилиб турган қуюқ қошлари остидаги қора кўзлари кулдирувчи имолар қилиб чақнаб кетар эди.

Маркс ўз болаларига меҳрибон, раҳмдил ва шафқатли ота эди.

Баъзан у «болалар ўз ота-оналарини тарбияламоқлари керак» деб қўярди. У ўз қизлари билан муомилада ҳеч вақт уларга оталардек дағдаға қилмасди, қизлари ҳам уни ғоят яхши кўришарди. У қизларига ҳеч қачон дўқ қилиб иш буюрмас эди; агар у қизларига бирон иш буюрмоқчи бўлса, илтимос қилиб сўрар ёки ўзига бирор нарса ёқмаса шу нарсани қилмаслик тўғрисида насиҳат берарди. Шундай бўлишига қарамасдан, болаларини Маркс болалари сингари итоатли қилиб тарбиялаган ота жуда кам топилса керак. Маркс қизлари назарида дўстдек бўлиб қолган эди, улар ҳам Марксга ўртоқларча муомила қилишарди. Улар Марксни ота демай, «Мавр» деб атар эдилар, — Маркснинг афти буғдойранг бўлгани ва соч-соқоллари тим қора бўлгани учун унга ҳазиллашиб шундай ном берган эдилар. Коммунистлар союзининг аъзолари эса 1848 йилга қадар ҳам уни «Маркс ота» деб ҳурматлар эдилар, ҳолбуки ўша вақтда Маркс ҳали 30 га ҳам кирмаган эди.

Маркс баъзида ўз болалари билан соатлаб ўйнаб ўтирар эди. Маркс болалари учун жуда кўп қоғоз кемалар ясаб, бу кемаларни катта тоғарадаги сувга соларди, сўнгра уларга ўт қўйиб ёқиб юбориб, уларни жуда ҳам қувонтирар эди; Маркснинг шу тариқа денгиз жанглари қилиб ва жуда кўп қоғоз кемаларга ўт қўйиб болаларни ўйнатиб ўтирганлигини қизлари ҳали ҳам эсдан чиқармай гапириб юрадилар. Якшанба кунлари қизлари уни сира ишлагани қўйишмасди: кун бўйи унинг ихтиёри болаларида бўлар эди. Агар кун очиқ бўлиб, ҳаво яхши бўлса, Маркс бола-чақалари билан далага чиқиб сайр қиларди.

Поль ЛАФАРГ.

Улуғ доҳи асарлари ўзбек тилида

Бутун дунё пролетариати ва барча меҳнаткашларнинг доҳийси, коммунизмнинг илмий асосчиси Карл Маркс ўзидан сўнг жуда катта ва бой адабий мерос қолдирди. Унинг ўлмас гениал асарлари жамият тараққиёт қонунларини тўғри тушунишда, инсониятнинг порлоқ истиқболи — коммунизм жамиятини қуришда, барча коммунистик ва ишчи партиялар ҳамда меҳнаткашлар қўлидаги энг зарур назарий қурол сифатида хизмат қилиб келади ва келмоқда.

Карл Маркс асарлари Ўзбекистон территориясида биринчи рус революцияси йилларидан бошлаб тарқалди. Аммо улар фақат Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасидан сўнг таржима қилина бошланди.

1925 йилда илмий коммунизмнинг жанговар программаси бўлган **«Коммунистик партия манифести»**, («Коммунистлар баённомаси — манифести») деган ном билан 5000 нусха нашр этилди. Бу асар 1939 йилгача жаъми 50.000 нусха тираж билан яна уч марта нашр этилди.

Кейинги йилларда К. Маркснинг «Францияда синфий кураш. 1848 йилдан 1850 йилгача» (1931, 1939, 1942, 1956 йиллар), «Францияда гражданлар уруши» (1940) деган асарлари ўзбек тилида босилиб чиқди. К. Маркснинг Ф. Энгельс билан бирга ёзган «Германияда революция ва контрреволюция» деган асари 1941 йилда 4000 нусха нашр этилди.

«К. Маркс ва Ф. Энгельс санъат тўғрисида» номли тўплам 1934 йилда Ўзбекистон фан комитети ҳузуридаги тил ва адабиёт илмий текшириш институти томонидан нашр этилди.

1942 йилда ЎзК(б)П МК ҳузуридаги компартия тарихи институти Карл Маркснинг икки томлик сайланма асарларини ўзбек тилида нашр этди. Бу нашрда К. Маркснинг илгари таржима қилинган асарларидан ташқари «Ёлланма меҳнат ва капитал», «Иш ҳақи, баҳо ва фойда», «Фейербах тўғрисидаги тезислар», «Луи Бонапартнинг ўн саккизинчи брюмери», «Ҳиндистонда Британия ҳукмронлиги», «Ҳиндистонда Британия ҳукмронлигининг келажакдаги натижалари», Энгельс билан биргаликда ёзган «Германияда революция ва контрреволюция», «Коммунистлар союзига Марказий Комитетнинг мурожаати» каби асарлари киритилган.

Бундан ташқари бу икки томликда К. Маркснинг тарихий материализм тўғрисида, Париж Коммунаси ҳақида ҳамда пролетариат партияси тузиш йўлидаги кураш тўғрисида Ф. Энгельс, Ф. А. Анненков, И. Вейдемеер, И. Блох, Л. Кугельман, Ф. Зорге ва бошқалар номига ёзилган бир қанча хатлари киритилган.

Кейинги йиллар ичида Ўзбекистон Компартия тарихи институти Маркснинг бир қанча асарларини қайта нашр этиш билан бир қаторда унинг буюк асари «Капитал»нинг биринчи томини ўзбек тилига таржима қилди ва уни кенг омма орасига тарқатди. (1955 йил).

Ҳозирги вақтда институт «Капитал»нинг II томини таржима қилиб, нашрга тайёрламоқда.

Бундан ташқари институт «Маркс ва Энгельс дин тўғрисида» деган тўпламни нашр этди ва ҳозир бу икки доҳийнинг икки томлик сайланма асарларини ўзбек тилида нашрга тайёрламоқда.

Бутун дунё пролетариатининг доҳийси Карл Маркс асарларининг ўзбек тилида нашр этилиши республика меҳнаткашлари орасида марксизм-ленинизм ғояларини кенг ёйишда ҳамда уларни революцион назария билан қуроллантиришда катта роль ўйнамоқда.

М. ХОЛМУҲАМЕДОВ,

Қизиқарли виставка

Тошкент шаҳар партия комитети сиёсий маориф уйида жаҳон пролетариатининг буюк доҳийси К. Маркс туғилган куннинг 140 йиллигига бағишланган китоб виставкаси ташкил қилинди.

Виставкада К. Маркснинг «Танланган хатлари», машҳур «Коммунистик партия манифести», «Сиёсий иқтисод танқидига доир», «К. Маркс ва Ф. Энгельс дин ҳақида» асарларини учратиш мумкин. Шунингдек, виставкага К. Маркс ва Ф. Энгельс танланган асарларининг I ва II томлари, «К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин пролетар интернационализми ҳақида» каби асарлар ҳам қўйилган. Маркснинг виставкага қўйилган асарларидан ташқари Ф. Энгельс, В. И. Ленин ва Ф. Мерингнинг инсониятнинг улуғ генийси ҳақидаги хотираларини ҳам кўрасиз. Ф. Мерингнинг «Карл Маркс, унинг ҳаёт тарихи» ва бошқа хотиралар шулар жумласидандир. В. И. Лениннинг «Марксизм тарихий тараққиётининг баъзибир хусусиятлари ҳақида» ҳамда И. В. Сталиннинг «Ленинизм асослари тўғрисида» ва «Ленинизм масалаларига доир» китоблари ҳам виставкадан муносиб ўрин олган.

Факт ва рақамлар

*** Совет ҳокимияти йилларида К. Маркс ва Ф. Энгельснинг асарлари 69 тилда ҳаммаси бўлиб 71 миллион нусха нашр этилди.**

*** К. Маркс ва Ф. Энгельс томонидан ёзилган «Коммунистик партия манифести» СССРда 336 марта 63 тилда ҳаммаси бўлиб 13 миллион нусха нашр этилди.**

*** К. Маркснинг ўлмас асари — «Капитал» СССРда 138 марта 14 тилда ҳаммаси бўлиб 5,7 миллион нусха нашр этилди.**

Пролетариат илмий дунёқарашининг улуғ назариётчиси

Ишчилар синфи ва бутун дунё меҳнаткашлари бугун илмий коммунизмнинг гениал асосчиси, ишчилар синфининг илмий дунёқарашига асос солган, жаҳон пролетариатининг буюк доҳиси ва устози Карл Маркс туғилган куннинг 140 йиллигини кенг нишонлайдилар.

Маркс ва Энгельс томонидан яратилган ҳамда улар ишининг гениал давомчиси Ленин томонидан янада ривожлантирилган марксизм ҳамма мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партияларининг, социализм лагеридаги мамлакатлар меҳнаткашларининг ва бутун дунёдаги коммунистик ҳаракатнинг илмий дунёқарашидир. Марксизм жаҳон ишчилар синфини ва Коммунистик партияларни объектив борлиқ тараққиётининг қонунлари билан қуроллантиради ҳамда уларнинг тинчлик ва демократия учун, социализм ва коммунизм учун курашида жанговар байроқ бўлиб хизмат қилади.

Маркснинг революцион дунёқараши жаҳон ишчилар ҳаракатининг тажрибаларини умумлаштириш асосида, бу ҳаракат келтириб чиқарган энг муҳим масалалари назарий жиҳатдан ҳал қилиш асосида майдонга келди.

Марксизм тарихий тараққиёт жараёнида, илмий билимларнинг ривожланиши ва барча мамлакатлардаги ижтимоий-сиёсий фикрнинг ўсиши процессида тайёрланиб борди. XVIII аср охири ва XIX аср бошларидаги немис философияси, инглиз сиёсий иқтисоди ва француз утопик социализми марксизмнинг назарий манбаларини ташкил этади. Табииёт фанлари соҳасидаги буюк кашфиётлар (энергиянинг сақланиш ва ўтиш қонуни, турларнинг келиб чиқиши тўғрисида Дарвин таълимоти, организм ҳужайра тузилишининг кашф қилиниши, Менделеевнинг химик элементларнинг даврий системаси ва бошқалар) марксистик дунёқарашнинг вужудга келишида илмий асос бўлди.

Шундай қилиб, Маркс ва Энгельс турли мамлакатлар ишчилар синфининг синфий кураш тажрибаларини, шунингдек илм-фан соҳасида қўлга киритилган ютуқларни умумлаштириш асосида пролетариатнинг ва унинг партиясининг илмий дунёқарашини ишлаб чиқдилар, капитализмнинг муқаррар ҳалокатга учраши ва социализмнинг ғалаба қилиши қонунини очиб бердилар.

«Маркс билан Энгельснинг улуғ оламшумул-тарихий хизмати шундан иборатки, — деган эди В. И. Ленин, — улар бутун дунё пролетарларига уларнинг ролини, уларнинг вазифасини, уларнинг юмушларини: капиталга қарши революцион кураш йўлида биринчи бўлиб бош кўтариб чиқишларини, бу курашда барча меҳнаткашларни ва эксплуатация қилинувчиларни ўз атрофларига тўплашларини кўрсатиб бердилар» (Асарлар, 28 том, 171 бет).

Марксизмнинг вужудга келиши ижтимоий фикр тараққиётида буюк кашфиёт, чинакам революция бўлди, табиат ва кишилик жамияти ҳақидаги назария соҳасида тубдан ўзгариш ясади. Илмий философия, сиёсий иқтисод ҳамда илмий коммунизм назарияси Маркседан бошланади.

Жуда кўп доно кишилар асрлар давомида зулм ва зўрликка асосланган жамиятдан қутилиш йўлларини қидирдилар. Айрим жасур кишилар халқ оммасини қўзғолон кўтаришга ва озодлик учун курашга неча бор чақирдилар. Бироқ, жамиятдаги мазлум синфлар фақат марксизмдагина биринчи марта озодлик учун кураш байроғини кўрдилар, капитализм қуллигидан қутилишнинг бирдан-бир йўлини фақат марксизмдан топдилар.

Маркс ўзининг философик таълимотини ўзидан олдинги бутун философияга қарама-қарши қўйиб, бундай деб ёзган эди: философлар дунёни турлича тушунтириб келдилар, лекин ҳамма гап уни ўзгартиришда қолган.

Марксизм ўзидан илгариги барча назарий системалардан бутунлай фарқ қилади. Марксизм миллион-миллион пролетарларнинг илмий дунёқараши сифатида тарих майдонига чиқиб олди. Бу таълимот энг илғор ва революцион синф бўлган пролетариат позициясида туриб, объектив дунё тараққиётининг ҳамма асосий масалаларини илмий жиҳатдан тўғри ҳал қилиб берди. Марксизм барча мамлакатларнинг ишчилар синфини пролетар революцияси ва пролетар диктатураси тўғрисидаги, социализм ҳамда коммунизм қуриш тўғрисидаги илмий назария билан қуроллантирди.

Маркс назарияси кенг халқ оммасининг онгига тобора чуқурроқ кириб борди ва қудратли моддий кучга айланди. Бу назария пролетариатнинг стихияли тарзда эмас, балки онгли равишда, ижтимоий тараққиётнинг объектив қонунларини билиб олиш асосида олға қараб ҳаракат қилишига имкон беради, бу ҳаракатнинг мақсадини билиш ва унга эришиш йўлларини равшан кўрсатиб туради. Марксизмнинг буюк ташкилотчилик, сафарбар қилувчилик ва қайта ўзгартирувчилик кучи ва аҳамияти ҳам худди шундан иборатдир.

Марксизм ишчилар ҳаракатидаги ўзининг барча ғоявий душманларини тор-мор келтирди. Ишчилар ҳаракатига раҳбарлик қилиш вазифасини ўз зиммасига олмоқчи бўлган ҳамма таълимотлар ичида фақат марксизм бирдан-бир ҳаётчан таълимот бўлиб чиқди.

Диалектик ва тарихий материализм марксизмнинг назарий асосидир. Маркс билан Энгельс илмий метод ҳисобланган материалистик диалектикани яратаётганларида Гегель диалектикасига танқидий жиҳатдан ёндошиб, уни қайта ишлаб чиқдилар ва Гегель диалектикасидан «рационал мағзи»ни, яъни ривожланиш идеясини олиб фойдаландилар. Шундай қилиб, улар Гегелнинг диалектик методини тубдан қайта ишлаб чиқиш билан бирга, бутунлай янги, илмий, материалистик диалектикани вужудга келтирдилар.

Илмий диалектиканинг вазифаси, деган эди Энгельс, диалектик қонунларни ўйлаб топиш ва уларни табиатга ташқаридан киритишдан иборат бўлмай, балки у қонунларни табиатнинг ўзидан қидириб топиш ва келтириб чиқаришдан иборатдир. Маркс ва Энгельс идеяни эмас, балки моддий борлиқни тараққиётга асос қилиб олдилар. «Менинг диалектик методим, — деб ёзган эди Маркс, — асос эътиборила Гегельнинг диалектик методидан бошқача бўлибгина қолмай, балки унга бутунлай қарама-қаршидир».

Маркс ва Энгельс материалистик диалектикага таяниб, эски материализмни енгиб ўтдилар ва материализмнинг олий формаси — диалектик материализмни яратдилар. Марксистик диалектик материализм Марксгача бўлган, эски материализмдан тубдан фарқ қилади. Марксгача бўлган, эски материализм, Фейербахни ҳам қўшиб ҳисоблаганда, изчил бўлмаган, охирига етказилмаган ва бир томонлама бўлган. Эски материализм механик, метафизик ва хаёлчан материализм эди.

Эски материалистлар ижтимоий ҳодисаларни тушунтиришда идеализм позициясида турганлар. Фақат Маркс материализмни биринчи марта ижтимоий ҳодисалар соҳасига олиб кириб ва тарқатиб, жамият ҳақидаги таълимотни чинакам фан даражасига кўтарди ва шу билан бирга кишилик жамияти тараққиётининг қонунларини очиб берди.

Маркс билан Энгельс тарихий материализмга ҳам асос солдилар. Тарихий материализмнинг яратилганлиги инсониятнинг энг буюк кашфиётларидан бири бўлди. Фақат тарихий материализмнинг вужудга келиши натижасидагина социализм утопиядан фанга айланди. Тарихий материализм базасидагина Маркс ўзининг чинакам илмий иқтисодий таълимотини яратди, иқтисодий тараққиётнинг объектив қонунларини очди, капитализмнинг ғалаба қилишини асослаб берди.

Маркснинг илмий-материалистик таълимоти ишчилар ҳаракатига онглилик олиб кирди, ишчилар синфини дунёда энг илғор илмий назария билан қуроллантирди. Ишчилар синфи ана шу назарияга таяниб, кишилик жамиятида катта-катта ўзгаришларни амалга оширмоқдалар.

Марксизм ижодий характерга эгадир. Бу нарса унинг ўз табиатидан келиб чиқади, унинг практика билан, турмуш билан ва тарихий тараққиётнинг бутун бориши билан чамбарчас алоқада эканлигидан келиб чиқади.

Марксизм асосчилари ўз назарияларига ҳеч вақт догма деб қарамадилар, уларнинг таълимоти ҳаракат учун қўлланма эканлигини доим уқтириб келдилар. Маркс таълимотининг гениал давомчиси В. И. Ленин янги тарихий шароитда, империализм ва пролетар революциялари даврида, СССРда социализм қурилиши даврида, ўзининг барча асарларида Маркс таълимотининг принципларига асосланиб, марксистик фанни ижодий тарзда ишлаб чиқди, уни янада ривожлантирди ва бойитди.

Ленин марксизмнинг ҳамма таркибий қисмини — диалектик ва тарихий материализмни, сиёсий иқтисод ва илмий коммунизм назариясини юксак даражага кўтарди. Марксизмнинг Ленин томонидан янада ривожлантириш натижасида ленинизм майдонга келди. Ленинизм империализм ва пролетар революциялари даврининг, социализм ва коммунизм қурилиш даврининг марксизмидир.

Ленин вафотидан сўнг Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети И. В. Сталин бошчилигида марксизм-ленинизмни унинг душманлари ҳамласидан сақлаб қолди, барча антиленинчи оқимларнинг реакцион моҳиятини очиб ташлади ва уларни тор-мор келтирди.

Марксизм-ленинизм доим ривожланиб боради. Маркса-ленинча назариянинг янада ривожланиши Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ва бошқа мамлакатлардаги коммунистик партияларнинг фаолиятига боғлиқдир. КПСС Марказий Комитети пленумларининг қарорларида, шунингдек партия съездлари ва партия конференцияларининг резолюцияларида, КПСС ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоблари ва назариётчиларининг асарларида маркса-ленинча назария янада ривожлантирилмоқда.

Маркс таълимотининг енгилмас кучга эга эканлиги ҳамда бу таълимотнинг кенг халқ оммаси ўртасида зўр муваффақият қозонганлигини кўрган марксизм душманлари унга қарши кўп марта қутуриб ҳужум қилдилар. Марксизм душманлари — буржуазия, унинг идеологлари ва ишчилар ҳаракатидаги агентлари ва бошқалар марксизмни йўқ қилишга, маркса назарияни рад қилиш ва бузиб кўрсатишга, унинг революцион мазмунини, марксизмнинг асосий масаласи — социалистик революция ва пролетар диктатураси тўғрисидаги таълимотни йўққа чиқаришга ҳамма вақт уриниб кўрдилар. Бироқ, марксизм бундай уринишларга доим кескин зарба бериб келди, ўзининг ҳаётчан, сира енгилмас кучга эга эканлигини амалда исбот қилди.

Марксизм ишчилар синфи ва кенг меҳнаткашлар оммасининг туб манфаатларини ифодалайди. Шунинг учун ҳам у дунёнинг учдан бир қисмида, шу жумладан СССР ва Хитой сингари буюк мамлакатларда тўла ғалаба қозонди.

Социализмнинг бир мамлакат доирасидан чиқиб, жаҳон системасига айланганлиги ҳамда капитализмнинг бу жаҳоншумул - тарихий процессга халақит беришга ожизлик қилиб қолганлиги, Совет Иттифоқи, Хитой ва халқ демократияси мамлакатларининг социализм ва коммунизм қурилишида қўлга киритаётган катта муваффақиятлари, бутун дунёда тинчлик, демократия ва социализм кучларининг тобора мустаҳкамланиб, енгилмас кучга айланиб бораётганлиги марксизм-ленинизмнинг буюк тантанасидир.

Марксизм назариясининг кенг омма онгига тобора сингиб, моддий кучга айланиб бораётганлиги капитал тузумини ларзага келтирмоқда, унинг идеологларини ташвишга солмоқда. Марксизм-ленинизм таълимоти халқаро ишчилар ҳаракатининг юз йиллик тарихида ўзининг нақадар ҳаётийлигини исботлаб кўрсатди.

Марксизм - ленинизм фақат таълимотгина бўлиб қолмасдан, балки шу билан бирга давримизнинг буюк ҳаракати ҳамдир.

Социализмнинг бутун дунёда ғалаба қозониши муқаррардир. Марксизм-ленинизм инсониятнинг социализм ва коммунизмга бориш йўлини машъалдек ёритиб турибди.

Х. РАСУЛЕВ,
философия фанлари кандидати.

Карл Маркс қизи Женни билан

МАРКСИЗМ — Маркс қарашлари ва таълимоти системасидир. Маркс XIX асрда бўлган ва кишилик дунёсининг энг илғор уч мамлакатидаги уч асосий идея оқимини: классик немис философиясини, классик инглиз сиёсий иқтисодини ва умуман француз революцион таълимотлари билан боғлиқ бўлган француз социализмини давом эттирди ва доҳиёна равишда такомилга етказди. Маркснинг қарашлари ғоят изчил ва мукаммал эканлигини ҳатто унинг душманлари ҳам эътироф қилдилар: унинг бу қарашларининг мажмуи дунёдаги барча ривож топган цивилизацияли мамлакатларда ишчилар ҳаракатининг назарияси ва программаси бўлган ҳозирги замон материализмини ва ҳозирги замон илмий социализмини ташкил қилади.

В. И. ЛЕНИН.

МАРКС ИШ УСТИДА

Кимдир биров «гений демак — тиришқоқлик демакдир» деган; гарчи бу бутунлай шундай бўлмаса ҳам, бу ҳар ҳолда анча тўғри айтилган сўз.

Ғоят ғайратли ва ғоят серҳаракат бўлмасдан туриб гений бўлиш мумкин эмас. Бу ҳар икки хислатдан маҳрум бўлган ва гений деб аталиб юрган киши — ялтироқ совун кўпигидир, ёки дунёда йўқ хазина устидан берилган вексельдир, холос. Лекин гений бўлмоқ учун жуда ҳам серҳаракат ва жуда ғайратли бўлиш керак. Мен ўзларини гений деб ҳисоблаб юрган ва ўз тенгқурлари ўртасида ҳам гений ҳисобланган кўп кишиларни учратганман, — лекин улар фақат ўз-ўзларини мақташга ва гапга жуда уста ялқовлар эди. Мен билган ҳақиқатан ҳам буюк кишиларнинг ҳаммаси жуда тиришқоқ ва астойдил меҳнат қилувчи кишилар эди. Маркс ҳам бекаму-кўст шундай киши эди. У жуда ҳам кўп ишлар, кундуз кунлари — хусусан эмигрант бўлиб кун кечираётган дастлабки вақтларда — халақит берувчилар кўп бўлгани учун, у кечалари ҳам ишлайдиган бўлиб қолди. Бирон мажлис ёки йиғилишдан жуда кеч қайтган вақтларимизда у одатда яна ишга ўтириб, бир неча соат ишларди. Бу бир неча соат тобора кўпайиб, шу даражага бориб етдики, бутун тун бўйи босиб ишлаб, фақат эрта билан ухлайдиган бўлиб қолди...

Маркс жуда босиб ўтириб ишларди, буни кўриб кўпинча мен ҳайрон қолардим. У чарчаш нималигини билмасди. У ҳолдан тойиш даражасига етиб ишлар, ҳатто ҳолдан тойиб, тинкаси қуриб кетганида ҳам, чарчаганлигини билдирмасди.

Нарсаларнинг қиймати уларга кетган меҳнат билан ўлчаниши сингари, одамларнинг қиймати ҳам уларнинг бажарган меҳнати билан ўлчанадиган бўлса, — ҳатто шу нуқтаи назардан қараганда ҳам, Маркснинг қиймати ғоят катта бўлиб, жуда улкан мутафаккирларнинг ҳам камданками у билан тенглаша олади.

Бу беҳад-беҳисоб меҳнат эвазига буржуазия жамияти нима берди?

Маркс «Капитал» устида қирқ йил ишлади, — яна қандай ишладиденг! Шундай ишладики, бундай ишлаш фақат Маркснинг қўлидан келарди. Асримизнинг энг буюк илмий асарига Маркснинг «гонорар» тариқасида олган ҳақи Германияда энг оз иш ҳақи оладиган бир мардикорнинг 40 йил ичида ишлаб топган ҳақидан ҳам озлик қилади, деб айтсам муболаға қилмаган бўламан.

В. ЛИБКНЕХТ.

Карл Маркс туғилган куннинг 140 йиллигига доир

Барча совет кишилари билан бирга Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам халқаро пролетариатнинг улуғ устози ва йўлбошчиси, революцион фан корифейи Карл Марксга чуқур муҳаббат ва ҳурмат билан қарамоқдалар. Шу кунларда республиканинг корхона ва муассасаларида, колхоз ва совхозларида, олий ва ўрта ўқув юртларида гениал мутафаккир туғилган куннинг 5 майда тўладиган 140 йиллигини нишонлашга актив тайёргарлик кўрилмоқда. Тошкентда тўқимачилик комбинати, қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи цехларида К. Маркснинг ҳаёти ва революцион фаолияти тўғрисида суҳбатлар ўтказилди. Шаҳар партия комитети лекторлар группасининг ҳамда сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг аъзолари «Маркс ва Энгельс гениал мутафаккирлар ҳамда илмий коммунизмнинг асосчиларидир», «Карл Маркс социализм ва коммунизм тўғрисида», «Карл Маркснинг догматизмга ва сектантликка қарши кураши», «Маркс ва Энгельс таълимотининг Ленин томонидан, КПСС ва қардош коммунистик партиялар томонидан ривожлантирилиши», «Коммунистик ва ишчи партияларнинг ревизионизмга қарши кураши» деган темаларда ва шонли кунга бағишланган бошқа темаларда лекциялар ўқидилар.

Шаҳар партия маорифи уйида, А. Навоий номидаги давлат халқ кутубхонасида ва Ўзбекистон пойтахтидаги бошқа кутубхоналарда китоб-сурат виставкалари очилди. Бу виставкаларда илмий коммунизм асосчисининг ўлмас асарлари, шу жумладан унинг Ўзбекистонда нашр этилган китоблари кўрсатилган.

Карл Маркс асарлари республикада кўп нусхада нашр этилмоқда. Ўзбекистон ССР давлат китоб палатасининг маълумотларига кўра, республикада Карл Маркс ва Фридрих Энгельснинг «Коммунистик партия манифести» номли асари ўзбек, қорақалпоқ ва бошқа маҳаллий миллат тилларида 14 марта нашр этилган. Маркснинг «Ёлланма меҳнат ва капитал», «Францияда 1848 йилдан 1850 йилгача синфий кураш», «Иш ҳақи, баҳо ва фойда» номли асарлари ҳам бир неча марта нашр этилди. К. Маркс асарларининг икки томлик тўпламлари, шунингдек Маркс ва Энгельс сайланма асарларининг тўплами алоҳида нашр этилди. К. Маркснинг асосий асари бўлган «Капитал» китобининг биринчи томи ўзбек тилига биринчи марта таржима қилиб чиқарилди. Совет ҳокимияти йилларида Маркс асарлари, шунингдек Маркс ва Энгельс асарлари Ўзбекистонда ҳаммаси бўлиб 45 марта нашр этилди. Уларнинг умумий тиражи ярим миллион нусхадан ҳам ортиқдир.

Республикада В. И. Лениннинг «Карл Маркс» деган машҳур асари бир неча марта босилиб чиқди. К. Маркс ва Ф. Энгельс тўғрисида хотиралар тўплами рус тилидан ўзбек тилига таржима қилиниб чиқарилди.

Минг-минглаб ишчилар, колхозчилар, фан ва маданият арбоблари маркса-ленинча назарияни ғоят қизиқиб ўрганмоқдалар. Партия ташкилотларида Карл Маркс асарлари юзасидан назарий конференциялар ва суҳбатлар ўтказишга тайёргарлик кўрилмоқда. (ЎзТАГ).

Шонли кунга бағишлаб

БОКУ, 3 май. (ТАСС). Карл Маркс туғилган куннинг 140 йиллиги Озарбайжонда кенг нишонланмоқда. Республика кутубхоналарида илмий коммунизм асосчисининг китоблари, унинг ҳақида, унинг таълимоти ҳақида ёзилган асарлар виставкалари очилди. Маданият саройларида, клубларда, нефтчиларнинг умумий ётоқхоналарида Биринчи интернационал асосчисининг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган суҳбатлар ва лекциялар ўтказилмоқда.

Марксизм-ленинизм институти Озарбайжон филиалининг директори М. Искендерев ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Маркснинг «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган улуғ шиори Озарбайжон тилида биринчи марта ишчилар ҳаракатининг бошлангич даврида Бокудаги нефть конларида жаранглади. Шу шиор остида большевистик партия Боку ишчиларининг — озарбайжон, рус, арман, грузин ва бошқа ишчиларнинг интернационал оиласини жипслаштирди. Машҳур революционер-коммунист Нариман Нариманов Озарбайжон ишчиларини Маркс идеялари билан таништирди, ўз нутқлари ва мақолаларида Маркснинг айтган фикрларини баён этиб берди, унинг асарларидан ўзи таржима қилган цитаталарни келтирди. 1919 йилда Озарбайжоннинг подпольеда иш олиб борган большевиклари оқ гвардиячи мусаватчилар ҳукуматига қарши курашган даврда «Коммунистик партия манифести» биринчи марта Озарбайжон тилига таржима қилинди. Уни нашр этиш иложи бўлмади ва араб алифбесида ёзилган шу қўл ёзма бизнинг филиалимизда сақланмоқда. «Манифест» Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида биринчи марта нашр этилди.

Республикада Маркс асарларини таржима қилиш ва нашр этиш ишлари урушдан кейинги йилларда айниқса қизитиб юборилди. Маркснинг асосий асари «Капитал»нинг дастлабки икки томи Озарбайжон тилида босилиб чиқди. К. Маркс ва Ф. Энгельс сайланма асарларининг икки томи, шунингдек, уларнинг рус сиёсий арбоблари билан ёзишмалари нашр этилди.

Озарбайжон китобхонлари Ф. Энгельс ва В. И. Ленин томонидан ёзилган Маркс биографиясини, П. Лафарг ва В. Либкнехтнинг Маркс ҳақидаги хотираларини ўз она тилларида ўқимоқдалар. Ҳозирги вақтда «Капитал»нинг III томи таржима қилиниб бўлди ва босмага топширилди. Китоб бу йил босилиб чиқади.

5 май, Карл Маркс туғилган куни Озарбайжон фанлар академияси ва Марксизм-ленинизм институтининг филиали биргаликда илмий сессия ўтказадилар.

БУГУН — СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ

Партиямизнинг қудратли ғоявий қуроли

Омма билан алоқани янада мустаҳкамлаймиз

Ўтган йили редакциямизга келган хатларнинг бирида қуйидаги жумлалар ёзилган эди:

«Мен «Ленинское знамя»нинг ҳамма сонини мунтазам равишда ўқиб турибман. Унда талайгина танқидий материаллар босилиб чиқди. Лекин газетада уларнинг тақдири нима билан тамом бўлгани ҳақида ҳеч нарса ёзилмаётир».

Ёғ заводининг ишчиси ўртоқ А. Герцовскаянинг бу хати коллективимиз ўртасида кенг муҳокама қилинди. Газетани мазмунли ва газетхонларга манзур бўладиган қилиб чиқариш юзасидан зарур тадбирлар кўрилди. Ходимларимизга талабчанлик янада оширилди.

Яқинда биз Герцовскаядан яна хат олдик. Энди у газетанинг ишидан анча хурсанд эканлиги ҳақида ёзибди. Биз газетада рангба-ранг хат-хабарларни босиш билан бир қаторда, танқидий материалларнинг натижаси учун курашни ҳам анча яхши йўлга қўйдик.

Газетхонларимиз танқидий мақолалар, фельетонларни ўқиш билан қаноатланиб қолмайдилар, балки бундай материалларнинг тақдири нима бўлгани билан ҳам қизиқадилар. Улар газетанинг янги сонини варақлашлари билан «Материалларимиз изидан» рубрикаси остидаги хабарни тезроқ ўқишга ошиқадилар. Биз ўқувчиларнинг бу талабини тўла қондириш учун ҳаракат қилдик. Кейинги ойларда газетанинг тематикаси кенгайди, унда қизиқарли хабар, мақола ва фельетонлар кўпайди.

Босилган материалларнинг таъсирчанлиги ҳам оширилди. Ҳар бир танқидий материални текширишга юбориш билан чегараланиб қолмасдан, унинг натижаси учун ҳам изчиллик билан курашилмоқда. Баъзи ҳолларда, бир тема юзасидан бир неча марта материал босилиб, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтираётирмиз. Масалан, «Шу ҳам оталик ёрдамими?» деган материални олиб кўрайлик. Унда тикув-пойафзал комбинатининг раҳбарлари оталикдаги Жданов номли колхозга конкрет ёрдам бермаётгани танқид қилинди. Хабар комбинат директори ўртоқ Эшонхўжаевга ёқмади. Ҳатто у хабар бошдан-оёқ уйдирмадан иборат, деб айтди.

Текширишда газетанинг сигнали тўла тасдиқланди. Шундан кейин танқидга чидамаган комбинат директори ҳақида иккинчи марта мақола ёзилди. Орадан кўп ўтмай матбуотнинг танқиди ўз кучини кўрсатди. Комбинат партия ташкилоти колхозга оталик ёрдамини кучайтирди, агитатор ва докладчилар юборилди. Ишчи ва хизматчиларнинг ёрдами билан колхозда деворий газета, «Жанговар варақа» чиқарилди. Комбинат бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчилари концерт қўйиб беришди. Дала шийпонлари шиор ва плакатлар билан безатилди.

Яна шундай бир воқеа рўй берди. Кунларнинг бирида кекса ишчилардан бири редакцияга келиб, қизи ҳақида халқ судининг чиқарган ҳукми нотўғри эканлигини айтди ва бу ишга редакциянинг аралашувини илтимос қилди. Шикоят республика прокуратурасига юборилди. Орадан кўп ўтмай жавоб олдик ва «Материалларимиз изидан» рубрикаси остидаги хабарда ўртоқ Левкина устидан чиқарилган ҳукмнинг бекор қилинганлиги эълон қилинди.

«Ленинское знамя» нинг сигналидан кейин Янгийўлда телевизорларни ремонт қиладиган устахона ташкил қилинди. Кинотеатрда вентилятор ўрнатилди.

«Ҳайрон бўларлик жимжитлик», «Яна газетамизда босилган материалларнинг таъсирчанлиги ҳақида», «Хўжа кўрсинга жавоб ёзиш билан», «Ўртоқ Нурматов жавоб қайтарди» ва бошқа кўпгина мақолаларда матбуот сигналларига бюрократларча муносабатда бўлувчилар танқид қилинди.

Буларнинг ҳаммаси ижобий натижа берди. Газетанинг обрўсини оширди. Хат-хабар ёзувчиларнинг сони кўпайди. Ҳозир «Ленинское знамя»га 610 киши актив қатнашиб турибди. «Редакцияга хат», «Редакция почтасидан», «Газетхонлар ёзадилар», «Редакцияга почтальон кириб келди» ва бошқа рубрикалар остида шу куннинг темасига оид бўлган материаллар мунтазам босилиб турибди.

Газета меҳнаткашлар билан ҳамнафас. Ундаги кўп материаллар ишчи-хизматчилар томонидан ёзилгани сабабли ҳам қимматлидир. Эндиликда газетамизнинг кўпгина сонлари активларнинг хабар ва мақолалари билан тўлиб чиқмоқда. Масалан, 9-февралда 25 ишчи мухбирнинг, 6-мартда эса 33 мухбирнинг хат-хабаридан фойдаланган ҳолда газета чиқарилди.

Газетага активлар қанчалик кўп жалб қилинса, у шунчалик қизиқарли бўлади, унинг омма ўртасидаги таъсирчанлиги янада кучаяди. Биз мухбирлардан қанча хат олингани, танқидий материалларнинг нечтасига жавоб келганига доир маълумотларни ой сайин газетхонларга хабар қилиб турибмиз. Биз газетанинг омма билан бўлган алоқасини яхшилаб, унинг таъсирчанлигини янада оширишга ҳаракат қиламиз.

И. КОРХОВ,
Янгийўл шаҳар «Ленинское знамя» газетасининг редактори.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» Бирлашган нашриётининг ротация цехида «Комсомольская правда» газетасининг босилиш пайти. **Суратда:** (чапдан) қабул қилувчи **И. Галкина** ва контролер **М. Орипов** ўртоқлар босилган газетани кўздан кечирмоқдалар.
В. Салов фотоси.

Жанговарлик, таъсирчанлик ва оперативлик учун

И. ПИДАЕВ,
Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг секретари

«Правда» газетасининг биринчи сони чиққан кун — 5 майни мамлакатимизда матбуотчилар байрами, бутун совет халқининг байрами сифатида нишонлаш традиция бўлиб қолган.

В. И. Ленин «Правда»ни бутун Россия эркин ишчи матбуотлари тармоғи билан қопланадиган баҳорнинг илк қалдирғочидир, деб атаган эди. Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки кундан бошлабоқ партиямиз мамлакатда газета, журнал ва нашриёт тармоқларини кенгайтириш — оммага марксизм-ленинизм улуғ ғояларини етказувчи, меҳнаткашларни коммунистик қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этувчи чинакам халқчил матбуотни кенг миқёсда вужудга келтириш юзасидан бир қанча катта тадбирларни амалга оширди.

Совет матбуотининг тарихан қисқа муддат ичида қанчалик кенг тармоқ ёйганлигини лоақал Ўзбекистон мисолида ҳам кўриш мумкин. 1917 йилгача бу ерда ўзбек тилида фақат битта газета чиқар эди. Ҳозир эса ўзбек ва қорақалпоқ тилларида чиқаётган газеталарнинг сони Покистон, Эрон ва Афғонистонда чиқарилаётган газеталарнинг ҳаммасини бирга қўшиб ҳисоблаганда ҳам улар сонидан анча кўпдир. Республикамизда рус, тожик, қорақалпоқ, қозоқ ва қрим-татар тилларида 400 дан ортиқ вақтли матбуот чиқаётир. Уларнинг ялпи тиражи 1 миллион нусхадан ортиқдир. Тошкент областининг ўзида 2 та область, 25 район, 10 шаҳар ва 40 та кўп тиражли газета чиқиб турибди. Бундан ташқари областимизда 10 мингтага яқин деворий газеталар ва «жанговар варақа»лар чиқарилаётир.

Бу йил Калинин, Орджоникидзе, Ўртасарой ва Тошкент районларида район газеталари чиқабошлади. Эндиликда областимиздаги ҳамма районлар ўз маҳаллий газетасига эга.

КПСС XX съездининг тарихий қарорлари билан қуролланган совет халқи коммунистик қурилишнинг улуғвор программасини амалга ошираётган ҳозирги пайтда матбуотнинг роли янада ошди, унинг вазифалари янада кенгайди. Ҳар бир матбуот органининг шарафли бурчи шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг ижодий ташаббускорлигини қўллаб-қувватлашдан ва социалистик мусобақани янада кенг миқёсда авж олдириб юборишга эришишдан, меҳнатни ташкил этишдаги илғор тажрибаларни дадиллик билан оммалаштиришда, ишлаб чиқариш новаторларининг бой тажрибаларини кенг ёйишдан, социалистик экономикамизни тез суръатлар билан ривожлантиришга хизмат қиладиган битмас-туганмас резервларни қидириб топиш ва уларни ишга солиш учун партия хўжалик ходимларига ёрдам беришдан иборатдир.

Мана шу шарафли ва масъулиятли вазифани бажаришда областимиз газета-журналлари ҳам барча матбуот органлари қатори бирмунча ишлар қилдилар. Улар ўртоқ Н. С Хрушчевнинг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги доклади тезисларини кенг меҳнаткашлар оммаси томонидан ишчанлик билан муҳокама қилинишини ташкил этдилар.

Областимиз матбуоти қишлоқ меҳнаткашларининг пахта ва бошқа экинлардан юқори ҳосил олиш, чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини кўпайтириш учун курашни кизитиб юборишда жиддий роль ўйнайди.

Шу кунларда район ва область газеталари Тюпко, Абдусаматов, Кенжаев ўртоқлар сингари қишлоқ хўжалик новаторларининг ғўзани кетмонсиз парвариш қилиш, трактор-далачилик бригадаларини ташкил этиш ва бригадаларни хўжалик ҳисобига ўтказиш каби ажойиб тажрибаларини кенг оммалаштирмоқдалар. Кўп газеталар, жумладан областимиздаги энг кекса район газетаси «Янгийўл», шунингдек Бекобод ва Ўрта Чирчиқ районларида чиқадиган «Коммунист» ва «Мўл ҳосил учун» газеталари сўнгги пайтларда қишлоқ хўжалиги масалаларига доир анчагина яхши материалларни босиб чиқардилар. «Янгийўл» ва «Ленинское знамя» газеталари бўз ва қўриқ ерларни ўзлаштириш учун зўр гайрат билан кураш бошлаган колхозчиларнинг ташаббусини кизғин қўллаб-қувватладилар. «Коммунист» газетаси районда ташкил этилган трактор-далачилик бригадалари тажрибасини оперативлик билан тарғиб қилмоқда.

Областимиздаги кўпгина шаҳар, район ва кўп тиражли газеталар ўз саҳифаларида ҳаётий муҳим масалаларни мунтазам равишда ёритиб борадиган бўлиб қолди, уларнинг таъсирчанлиги ва жанговарлиги анча ошди. Колхозларда чиқарилаётган бир қанча кўп тиражли газеталар, жумладан «Ленинский путь» (Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхоз), «Ленинчилар овози» (Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз), «Ленин йўли» (Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхоз) қисқа вақт ичида газетхонлар орасида катта обрў қозонди, колхозчиларнинг севимли газеталари бўлиб қолди.

Бироқ, шу билан бирга партия ташкилотларининг жанговар ёрдамчиси бўла олмаётган газеталар ҳам бор. Масалан, Бўстонлиқ районидаги «Коммунизм учун» газетасининг кўп сонлари иккинчи даражали материаллар билан тўлиб чиқади. Редакция айни газета учун зарур бўлмаган расмий материалларни область ва республика газеталаридан кўчириб боса беради. Маҳаллий партия, совет ходимлари, ишлаб чиқариш илғорлари учун газета саҳифасидан жуда кам ўрин берилади. Верхневолинск ва Чиноз район газеталари ҳам газетхонлар эҳтиёжи ва талаблари даражасида чиқмаётир. Бу газеталарнинг редакциялари актив мухбирлар сафини кенгайтириш, газета савиясини ошириш тўғрисида кам қайғираётирлар.

Газета — партия комитети қўлидаги қудратли қуролдир. У ишдаги камчиликларни очиб ташлашга ва уларни тугатишга, илғор тажрибаларни оммалаштиришга, корхоналар, колхоз, совхоз ва МТСлар ишлаб чиқаришида юқори кўрсаткичларга эришишга ёрдам беради. Газеталаримиз ўз зиммаларидаги мана шу вазифани муваффақиятли бажариш учун биринчи галда ўқувчилар билан — кенг меҳнаткашлар оммаси билан алоқани мустаҳкамлаш, меҳнаткашларнинг хатларига менсимай қараш кайфиятига кескин зарба беришлари зарур.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Матбуотнинг чиқишларига ва сигналларига нотўғри муносабатда бўлиш фактлари тўғрисида» деб чиқарган қароридан кейин газеталар меҳнаткашларнинг хатларига, танқидий материалларига эътиборни кучайтирдилар. Партия ташкилотлари ўзларига қарашли матбуот органининг мана шу соҳадаги фаолиятини яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишлари, газетанинг танқидий чиқишларини қўллаб-қувватлашлари, танқидни бўғишга уринувчи шахсларга нисбатан муросасиз бўлишлари керак.

Лекин шунга қарамай айрим маҳаллий партия, совет ва хўжалик органларининг ходимлари газетада босилган танқидий материаллар ва сигналларга нисбатан нотўғри, очиқдан-очиқ бюрократларча муносабатда бўлаётирлар. Масалан, Янгийўл район газетаси «Ленинское знамя» ишчи мухбир В. Капустиннинг пойафзал фабрикасидаги камчиликлар тўғрисида ёзган хабарини босиб чиқарди. Фабриканинг бош инженери ўртоқ Бухтяровга газетада кўрсатилган камчиликларни тугатиш юзасидан чоралар кўриш ўрнига ишчи мухбир Капустинга дўқ қила бошлади, уни турли йўллар билан чиқиштирмай қўйди. Газета ўз мухбирини ҳимоя қилиб чиқди. Бироқ, танқидни бўққан ва бўғиб келаётган Бухтяровга нисбатан фабрика партия ташкилоти ҳам, райком ҳам ҳеч қандай чора кўрганлари йўқ.

Областимиз меҳнаткашлари шу кунларда муҳим халқ хўжалик вазифаларини бажариш учун курашни қизитмоқдалар. Ишчилар, инженер-техник ходимлар область бўйича йиллик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планини 25 декабргача бажариш ва йил охиригача қўшимча равишда 170 миллион сўмлик маҳсулот бериш, меҳнат унумдорлигини белгиланганидан 1,2 процент ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириб, қўшимча равишда 16 миллион сўмлик жамғарма бериш, ўтган йилгидан анча кўп уй-жой қуриш учун ҳамма корхона ва қурилиш ташкилотларида социалистик мусобақани кенгайтирмоқдалар. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари эса давлатга 500 минг тонна пахта, 120 минг тонна луб, 900 тонна пилла, 130 минг тонна сабзавот, 19 минг тонна гўшт ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш йўлида сабот-матонат билан ишламоқдалар. Область, шаҳар, район газеталарининг ва кўп тиражли газеталар редакцияларининг жанговар вазифаси — областимиз саноатчилари, бинокорлари, транспортчилари, колхозчи ва механизаторларнинг мана шу хўжалик вазифасини муваффақиятли бажаришлари учун актив кўмаклашишдан, бу ишда совет матбуотининг бой тажрибасидан усталик билан фойдаланишдан иборат. Матбуотимизнинг жанговарлик, таъсирчанлик ва оперативлик кучини тинмай оширайлик.

ТАЯНЧЛАРИМИЗ

Апрель ойининг бошлари эди. Колхоз ва совхозларда чигит экишга эндигина киришилган пайт. Масъул секретарь чақириб:

— Номерга чигит экиш тўғрисида қирқ йўллик хабар керак, — деди.

Биз бўлим почтасини текшириб чиқдик. Хатлар ичида экишнинг бориши тўғрисида ёзилган хабар топилмади, ҳаммаси экишга тайёргарлик ҳақида эди. Нима қилиш керак, районга телефон қилсакмикин?

Шу пайт эшик очилиб, ўрта бўйли, юзлари чувакқина, буғдойранг бир йигитча дадил кириб келди. У Чинозлик актив мухбирларимиздан бири — Абдужаббор Тоғаев эди. Биз у билан ҳол-аҳвол сўрашгач, районда чигит экиш ишлари бошлаб юборилдими, агар шу ҳақда хабар ёзиб берсангиз жуда яхши бўларди, деб илтимос қилдик. Тоғаев шу келишида илғор колхозларда чигит экишнинг бориши тўғрисида хабар олиб келган экан. Бу хабар Сталин номли колхознинг илғор бригадаларида чигит экиш муваффақиятли бошлаб юборилганлиги тўғрисида эди. Шундай қилиб, биз секретарнинг топшириғини бажардик, бунда бўлимга актив мухбиримиз ўртоқ Тоғаев катта ёрдам берди.

Абдужаббор Тоғаев газетага 1953 йилдан бошлаб хабарлар ёза бошлаган. Тўғри, дастлабки даврларда у ёзган хабарларнинг ҳаммаси ҳам газетада босилиб чиқабермади. Абдужаббор мухбирликни чин юракдан севганлиги учун ҳам иккиланмасдан ўз устида қунт билан ишлади. Редакцияга келиб у ердаги ходимлар билан қандай темаларда хабар ёзиш лозимлиги, жойларда фактлар тўплаш йўллари тўғрисида маслаҳатлашди. Шундан кейин у ёзган хабарлар газета саҳифаларида тез-тез босилиб чиқадиган бўлди. Эндиликда у газетамизнинг энг актив қишлоқ мухбирларидан ҳисобланади. Тоғаев баъзи бир ҳаваскор мухбирлар сингари одамларнинг айтган гапларига қараб хабар ёзмайди. У хоҳ катта, хоҳ кичик мақола ёки хабар ёзишдан олдин фактларни пухта ўрганади. Тасвирламоқчи бўлган жойга бориб иш билан танишади, одамлар билан суҳбатлашади.

Шу районлик Мирсидиқ Устабобоев ҳам газетамизнинг актив мухбирларидан бири ҳисобланади. Мирсидиқ газетага хабар ёки мақола ёзар экан, шу хабар ва мақоладаги меҳнат процессини акс эттирувчи фотосуратларни ҳам қўшиб юборади.

Гулистонлик Маҳмуд Абдураимов, Орджоникидзе районидан Ҳайриддин Муқимов, Маҳмуд Содиқов, Янгийўл районидан Валихон Бобохонов, Саноат Тўлаганова каби қишлоқ мухбирлари ҳам газетанинг таянчи бўлиб қолмоқда. Шуларнинг хабарлари, олиб юборган суратлари газетанинг қизиқарли ва ўқимишли бўлиб чиқишида сезиларли даражада роль ўйнамоқда.

Мамлакатимизда матбуот куни байрам қилинаётган кунда биз бу ўртоқларнинг ўқишида ва ишларида катта муваффақиятлар тилаймиз.

Н. РИХСИЕВ.

Суратда: актив мухбир, Янгийўл районидаги Улуғбек номли тўлиқсиз ўрта мактаб директори ўртоқ Валихон **Бобохонов.**

Коллектив хўжаликнинг ойнаси

Идорага кирган кишининг кўзи дарҳол рўпарага осиб қўйилган деворий газетага тушади. Ана, газетанинг янги сони чиқибди. Атрофини колхозчилар ўраб олишган. 11, 9, 4-бригадаларнинг сабзавот экинларини парвариш қилишдаги ютуқлари ҳақида хабар босилган. Газетанинг ўнг томонидаги сатира бўлимида дала ишига чиқмай, қоқ тушгача ухлаб ётган ялқовнинг расми боплаб чизилган. Унинг тагида ҳавойи бўлиб қолган, жамоат ишларида қатнашмаётганларнинг номи катта ҳарфлар билан ёзилган. Бир устунда экишни кечиктириб юборган 7-бригаданинг иши танқид қилинган.

Қорасув районидаги Максим Горький номли колхозда чиқаётган «Сабзавотчилар овози» деворий газетасининг ҳар бир сони колхозчилар томонидан катта қизиқиш билан ўқилади. Газета колхозчилар ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, иш унумини кўтаришда бошланғич партия ташкилотига, колхоз правлениесига яқиндан ёрдам беряпти.

Колхоз деворий газетаси — коллектив хўжаликнинг ойнасидир. Унинг ҳақиқий мақтов сўзларидан, ўткир танқидларидан колхоз аъзолари ўзлари учун тегишли хулоса чиқариб, бугун кечагидан, эртага бугунгидан ҳам яхшироқ ишлашга ҳаракат қилмоқдалар.

И. РУСТАМОВ,
Ғ. КОМИЛОВ.

Кўп тиражли колхоз газетаси

Колхозимизда кўп тиражли газетанинг нашр қилиниши артелимиз ҳаётида катта воқеа бўлди. Колхозчилар ўз газеталарини севиб ўқимоқдалар. Редакция партия ташкилотининг яқиндан ёрдами билан газетанинг қизиқарли бўлиши учун ҳаракат қилаётир. Илғорлар тажрибаси тобора кенгроқ оммалаштирилмоқда. Мирзачўл ерларини йилдан-йилга кўпроқ ўзлаштириб, мўл ҳосил етиштираётган моҳир пахтакорлар ҳақида ёзилмоқда.

Бизда жуда кўп колхозчилар борки, улар йил бўйи ғайрат билан ишлаб, бошқаларга қараганда кўпроқ меҳнат куни топадилар. Лекин бундай ҳурматли колхозчилардан иш тажрибангиз ҳақида ёзиб беринг, деб сўрасангиз бу ишнинг уддасидан чиқа олмасликларини айтишади. Биз бундай кишиларнинг мақола ёзишларига ёрдам бермоқдамиз. Редколлегия аъзолари, агроном ва зоотехникларнинг яқиндан берган ёрдами билан ёзилган ва газетада босилиб чиққан пахтакор ва чорвадорларнинг мақолалари анчагина ўқимишли бўляпти.

Ш. Латипов, О. Йўлдошев, С. Тошев каби звено ва бригада бошлиқларининг, шунингдек С. Бекова, Ж. Тўхтаева каби сут соғувчиларнинг мақолаларида прогрессив иш методлари кенг пропаганда қилинади. «Дала ишлари кундалиги», «Далалардан дараклар», «Америка орқада қолади», «Буни билиб қўйган яхши» каби рубрикаларда мунтазам равишда материаллар берилиб турибди.

Яқинда колхозимиз МТС дан тракторлар сотиб олди. Шу билан бирга талай механизаторлар колхозга аъзо бўлиб кирдилар. Демак, колхозимизда кадрларни жой-жойига қўйиш ва техникадан тўғри фойдаланишдек муҳим вазифа турибди. Бу масалада ҳам кўп тиражли газетамиз четда қолаётгани йўқ. Ҳозирдан бошлаб бу соҳада эришилган ютуқлар кенг ёйилмоқда.

«Ленин йўли» нинг чорвачилик фермасида, яйловларда, далачилик бригадаларида ва ишлаб чиқаришнинг бошқа участкаларида кўз-қулоғи — актив мухбирлари бор. Улар ютуқ ва камчиликлар ҳақида мунтазам ёзиб туришади.

Биз газетамизнинг тематикасини бундан кейин янада кенгайтирамиз.

С. ТУРДИЕВ,
Сирдарё район, Охунбобоев номли колхозда чиқадиган «Ленин йўли» кўп тиражли газетанинг редактори.

Актив ишчи мухбирларимиз

Биз газетанинг навбатдаги сонининг макетини тузиб турганимизда, биров кабинет эшигини очиб, «мумкинми», деб сўради.

— Ҳа, киринг, — деб жавоб бердик.

Иш кийимида бўлган, бу ўрта бўйли ёш ишчи биз билан саломлашгач, редакция шуми, деб сўради.

— Шу, қани ўлтиринг, деб унга жой кўрсатдик.

У стулга ўлтирди ва бизга тўрт букланган бир қоғозни узатиб, биринчи марта хабар ёзишим, хатоси бўлса кечирасиз деб узур сўради.

«Ёш ишчиларга ғамхўрлик йўқ» сарлавҳали бу хабарда пўлат қуйиш цехида темир йўлчилар мактабини битириб келган ишчиларга ёрдам берилмаётганлиги кўрсатилган эди.

— Хабарингиз жуда яхши, фактлар етарлик, ундан газетамизда албатта фойдаланамиз, дедик.

У хурсанд бўлди. Биз унга газетамизда актив қатнашиб туриш ва нималар ҳақида ёзиш тўғрисида топшириқлар бердик. Хабар ишланиб, газетада босилиб чиқди. Орадан кўп ўтмай материални текшириш ва айбдорларга чора кўриш учун завод бошқармасига юборилди. Текшириш ўтказилди. Хабарда кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланди. Кейинги икки ой мобайнида ФЗО ва темир йўлчилар мактабини битириб бу цехга келган 20 га яқин ишчи ишдан бўшаб кетган. Текшириш натижаси завод партия комитетида муҳокама қилиниб, ёш ишчилар учун иш шароитлари тўла яратиб бериш юзасидан амалий тадбирлар белгиланди. Текшириш натижаси газетада эълон қилинди.

Ўз хабарининг натижасини кўрган қолипчи ишчи Т. Тожибоев газетамизга хабар ва мақолалар ёзиб турадиган бўлиб қолди.

Газетамизнинг бир сонида ремонт-комплектлаш цехининг токари ўртоқ С. Мирҳошимовнинг «Темирчилар қачон аъло сифатли маҳсулот берадилар?» сарлавҳали хати эълон қилинди.

Хат темирчилик цехининг ишчилари ўртасида кенг муҳокама қилинди. Натижада кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланди. Йиғилишда қатнашган ишчилар механика цехларига аъло сифатли маҳсулот бериш юзасидан ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олдилар.

Ишчиларнинг газетамизда босилиб чиққан хат ва хабарлари бирор марта ҳам оқибатсиз қолдирилмайди. Ана шунинг учун ҳам ишчиларимиз ўз газеталарини севадилар ва унинг ишларида актив қатнашадилар.

Редколлегия мухбирлар билан ишлашни намунали ташкил этиши ва улар билан яқиндан алоқада бўлиши сабабли газетанинг мазмуни яхшиланиб, тематикаси бойимоқда. Ҳозир газетамизнинг 50 га яқин актив мухбири бор. Улар ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларидан ёзиб, завод коллективи олдига қўйилган вазифаларнинг муваффақият билан бажарилишида муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Ж. МАҲМУДОВ,
Октябрь революцияси номли паровоз-вагон ремонт заводида чиқадиган «Қизил шарқчилар гудоги» газетасининг редактори.

ГАЗЕТХОНЛАР ГАЗЕТА ҲАҚИДА

Шахтёрлар истаги

Биз «Тошкент ҳақиқати» газетасини мунтазам ўқиб борамиз. Газета саҳифасида областимиз халқ хўжалиги, маданияти ва санъатининг турли соҳалари бирмунча яхши ёритилаётир.

Матбуотчиларнинг байрами кунида уларни бу соҳада қўлга киритган муваффақиятлари билан табриклаймиз. Шу билан бирга биз Оҳангарон шахтёрлари қуйидаги истакни билдирамиз. «Тошкент ҳақиқати» газетаси Катта Оҳангарон шаҳрини барпо этаётган ва кўмир қазишни кўпайтириш йўлида жонбозлик кўрсатиб ишлаётган кўпминг кишилик улкан коллективнинг илғор иш тажрибалари ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишнинг аҳволи ҳақида жуда кам материал босмоқда. Биз бундан буён кўпқиррали шахтёрлар ҳаётининг мунтазам ёритиб борилишини истар эдик.

Р. КАРИМОВ,
9-шахтанинг экскаватор машинисти.

Кам ҳосилли колхоз ва бригадаларга эътибор кучайтирилсин

Кам ҳосилли колхоз ва бригадаларни илғорлар даражасига кўтариш — пахтачиликни ривожлантиришдаги муҳим резервлардан биридир. Бизнинг Гулистон районида ҳар гектар ердан 30-31 центнердан пахта ҳосили етиштираётган колхозлар, 40 центнерчи бригадалар билан бир қаторда, 11-12 центнердан ҳосил топшириб, районни орқага тортаётган колхоз ва бригадалар ҳам бор.

Лекин, область ва район газеталарида кам ҳосилли бригада ва колхозларни илғорлар даражасига кўтаришга доир материаллар жуда кам босиляпти. Айниқса иқтисодий жиҳатдан заиф бўлган колхозларнинг нималарга муҳтожлиги, уларда меҳнатни ташкил қилиш, маблағ ва техникадан фойдаланиш, илғорлар тажрибасини кенг ёйиш ва бошқа масалаларга газета саҳифаларидан жавоб топиш қийин. Район ва оталик ташкилотларининг колхозларга ёрдами конкрет мисолларда кўрсатилмаётир. Биз бу соҳага редакция ходимларининг кўпроқ эътибор беришини талаб қиламиз.

А. СУЛТОНОВ,
Гулистон районидаги «Москва» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Обуначиларни ҳурматлаш керак

Газетани ўз вақтида чиқариш ва уни обуначиларга етказиш муҳим аҳамиятга эга. Лекин бизнинг районимиздаги «Суръат» газетаси редакциясида бу қоидага риоя қилинмайди. Айрим ҳолларда, газетанинг якшанба сони кеч босилиб, душанба куни тарқатилади. Узоқ Сўқоқ, Заркент қишлоқларига газета анча кечикиб келади. Обуначиларни ҳурматлаб, газетани белгиланган вақтларда чиқариш керак.

Н. АЛИМОВ,
Паркент район алоқа бўлимининг ходими.

Деворий газетанинг навбатдаги сони чиқарилмоқда.
П. Шестаков ишлаган расм.

Мустаҳкамланиб бораётган совет-араб дўстлигининг ёрқин намойиши

Тошкент шаҳри меҳнаткашларининг митинги

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Ўртоқ Сереженко қаҳрамон араб халқи вакилларининг республика пойтахтига келишлари муносабати билан уларни завод ишчилари ва Тошкент шаҳри ишчилари номидан самимий табриклади. Тошкент ишчилари, деди у, сизларнинг Совет Ўзбекистонига келиб, республикамизнинг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги муваффақиятлари билан танишиб чиқишингиздан ғоят мамнун ва хурсанд бўладилар.

Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари каби заводимиз коллективи ҳам империалист агрессорларга қарши Миср халқи олиб борган мардона курашни зўр эътибор билан кузатиб турди. Империалист агрессорлар мустамлакачилик зулми кишанларини парчалаб ташлаган ёш Араб Республикасини бўғиб ташлашга уринган эдилар. Биз, сизларнинг мардлигингиз ва жасоратингизга қойил қолдик, озодлик ва мустақиллик учун олиб борган курашингизда сизларни қўллаб-қувватладик, чунки сизлар ҳаққоний иш учун кураш олиб борганлигингизни яхши билар эдик.

Миср ва Сурия халқларининг ўз озодлиги йўлидаги кураши халқларнинг мустамлакачиликка қарши умумий кураши билан қўшилиб кетди. Бу кураш тинчлик кучлари ўсганлигини ва бу кучлар янги жаҳон уруши оловини ёқувчиларнинг планларини барбод этишга тайёр эканликларини кўрсатди.

Совет халқларининг кўп миллатли ва дўст оиласи экономика ва маданиятни юксалтириш учун, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун ҳамжиҳат бўлиб меҳнат қилмоқда. Сизнинг Совет Иттифоқига қилган сафарингиз совет ва араб халқларининг дўстона алоқаларини янада мустаҳкамлайди, тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари Диния назоратининг раиси муфти Зиёвиддин Бобохонов Совет Шарқи мусулмонлари номидан Президент Носирни қизғин табриклади. У, серқуёш Ўзбекистон республикасига қилган сафарлари учун араб халқи вакилларига самимий ташаккур изҳор қилди.

— Сизлар, — деди муфти, — энг яқин дўстларингизга меҳмон бўлиб келдингиз. Сизлар шундай бир мамлакатга келдингизки, бу мамлакат сизларга дўстгина бўлиб қолмай, балки меҳнат ва роҳатингизга, қайғу ва хурсандчилигингизга шерик бўлган мамлакатдир.

Ўзбекистон билан Мисрнинг дўстлиги қадимий тарихга эга ва бу дўстлик кўп воқеалар билан исбот этилган. Шунинг учун ҳам Англия, Франция ва Исроил давлатларининг тинчликсевар Миср халқига қарши қилган қуролли тажовузи Ўрта Осиё мусулмонларини қаттиқ ғазаблантирди. Бизнинг мусулмонларимиз ана шу оғир кунларда Совет Иттифоқи халқлари билан биргаликда Мисрга қардошларча ёрдам беришни ўзлари учун катта шараф деб билдилар.

Миср халқининг қаҳрамонона кураши ва бу халқнинг адолатли, муқаддас кучларининг Совет Иттифоқи томонидан ва бошқа тинчликсевар мамлакатлар томонидан қатъий суратда қўллаб-қувватланганлиги душманларни мағлубиятга учратди.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари Совет Иттифоқидаги барча халқлар каби Совет ҳукуматининг тинчликни сақлаш сиёсатини, бутун дунё халқлари ўртасида қардошларча ҳамкорлик ва дўстликни мустаҳкамлаш сиёсатини астойдил қўллаб-қувватлайдилар. Биз, халқлар ўртасида дўстона муносабатлар бўлиши фойдали иш деб ҳисоблаймиз. Менинг имоним комилдирки, халқларимиз қардошлик алоқаларини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлайдилар.

Сиз жаноб олийнинг Совет Иттифоқига қилган саёҳатингиз ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасида бўлган дўстликни мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшади.

Улуғ оллодон сўрайманки, тинчлик ва иттифоқчилик йўлида кўрсатиб турган яхши ният ва ажойиб ҳаракатларингиз учун кўп мукофотлар берсин.

Сиз учун хушвақтлик ва давомли хурсандчиликлар тилайман, қайда бўлсангиз худой таолонинг ҳимоятида бўлғайсиз.

Бирлашган Араб Республикасининг Президенти Гамол Абдил Носир микрофон ёнига келганида, залда гулдурос қарсаклар бошланди. Митинг қатнашчилари ўринларидан туриб бирнеча минут мобайнида дўст давлатнинг бошлиғини табрикладилар.

Гамол Абдил Носир нутқи

Дўстлар! Менга нисбатан самимий дўстлик ва меҳмондўстлик туйғуларини изҳор қилганлигингиз учун ташаккур ва миннатдорчилигимни тўлиқ изҳор қилишга сўз тополмайман. Биз Совет Иттифоқи тупроғига қадам қўйган пайтдан буён бу дўстликни яққол ҳис этиб келмоқдамиз. Биз, йироқда, ўз Республикамизда бўлган вақтимизда ҳам худди шундай дўстликни ҳис этган эдик.

Рашидов жанобларининг, дўстлик бу дунёда энг қимматли нарсадир, деган фикрига қўшиламан. **(Қарсаклар).**

Рашидов жаноблари Бирлашган Араб Республикасида бўлган вақтида шу республика халқлари билан учрашиб, Бирлашган Араб Республикаси халқларининг сизнинг халқингизга нисбатан самимий дўстлик туйғуларига шахсан ишонч ҳосил қилиш имкониятига эга бўлди. **(Қарсаклар).**

Мамлакатимизда ҳукмронлик қилиб келган империализмга қарши, халқларимизнинг Совет Иттифоқи билан алоқа ўрнатишига халақит бериш учун уринган империализмга қарши узоқ вақт мобайнида олиб борилган курашда кўп тажриба тўпладик. 1952 йилда мамлакатимизда революция бўлган вақтда энг биринчи вазифамиз инглиз оккупациясидан озод бўлиш эди. **(Қарсаклар).** Бундан мақсад — кейинчалик озодлик самараларини татиб кўришдан, дунёдаги бошқа мамлакатлар билан ўзаро муносабатларимизда эркин ҳаракат қилишдан иборат эди. Биз, инглиз оккупациясидан халос бўла олдик ва 80 минг инглиз солдатининг мамлакатимиздан эвакуация қилинишига муваффақ бўлдик.

Биз, империалистик пропаганданинг, агрессияни Совет Иттифоқи томонидан кутиш керак, деган даъволарига ишонмадик. Биз, ҳамкорлик қилмоқ учун Совет Иттифоқига ўз қўлимизни узатдик.

1954 йил февраль ойида Англия бош министри мистер Иден сизлар гўё Совет Иттифоқи томонидан кутилган агрессияни даф қилмоқ учун Англия билан иттифоқ тузишингиз лозим, деб бизни шунга ишонтиришга уринган эди. Биз, агрессияни нима учун Англия томонидан бўлишини кутиш керак эмас, деб ана шундай иттифоқни рад этдик.

Иден жаноблари ўша вақтда Англия агрессия қилиши мумкин эмас, агрессияни фақат Совет Иттифоқи томонидан кутиш мумкин, деди. Шу гаплардан кейин икки йил ўтди. Англия 1956 йилда Мисрга қарши агрессия қилди. Ўша вақтда Жаноб Иденнинг ўзи Англия ҳукуматига бошчилик қилган эди. **(Залда жонланиш).** Совет Иттифоқи эса, империалистларнинг ана шу агрессиясини даф қилмоқ учун бизнинг томонимизни олди.

Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикасининг халқларини бирлаштираётган дўстлик агрессияга қарши, империализмга қарши миллий экономикани ривожлантириш манфаатларининг умумийлигига асосланган. Биз, Совет Иттифоқининг ҳамма жойида ҳамкорликка бўлган ана шундай интилишни яққол кўрдик.

Империалистик агрессияга қарши курашда Совет Иттифоқининг позицияси тўғрисида айтган гапларимга қўйидагиларни қўшимча қилиб ўтишим керак: Биз, империалистлар вужудга келтирмоқчи бўлган иқтисодий бойкотни йўқотиш учун катта ёрдам ва мадад олдик, биз экономикамизни ривожлантириш учун, мамлакатимизни индустрлаштириш учун сиздан катта ёрдам олдик. Англия Аданни оккупация қилиб турган бир пайтда сиздан шундай ёрдам олдик. Англия Адандаги арабларни қамоққа олаётганлиги, Яман чегарасига ҳужум қилаётганлиги тўғрисида хабар олинди. Биз, мамлакатимизнинг саноатини ривожлантириш учун сизлардан иқтисодий ёрдам ва мадад олиб турган бир пайтда, инглизлар, империалистик давлат ҳозирча заиф бўлган араб мамлакатларига ҳужум қилмоқда. Империализм араб мамлакатларини ҳарбий блокларга қўшилишга мажбур этиш мақсадида Исроилни ана шу районда ўз плацдарми деб ҳисоблаб, авантюра қилмоқда.

Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳамкорлик мамлакатимизни кучли ва мустақил қилади, империалистларнинг агрессиясини ва уларнинг ҳар қандай кирдикорларини даф қилишимизга ёрдам беради. **(Қарсаклар).** Бу эса, бизнинг мустақил сиёсатимизни, ҳарбий блокларга қўшилмаслик сиёсатини, ўз территориямизда ҳарбий базалар қурилишини тақиқлаш сиёсатини мустаҳкамлайди **(қарсаклар)**, бутун дунёда тинчлик йўлида зўр бериб қилаётган ишларимизни мустаҳкамлайди.

Азиз дўстлар! Бу ерда, Ўзбекистон Республикасининг пойтахти Тошкент шаҳрида сизлар билан бирга бўлишимиздан бахтиёрмиз. Мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар шу тобдагина вужудга келган эмас, бу алоқаларнинг чуқур тарихий илдизлари бор. Араб мамлакатида Ибн Синони ёки Берунийни билмаган киши йўқ. Уларнинг асарлари юртимизнинг ҳар бир қисмида бор, бу асарлар институтларда ва мактабларда ўрганилмоқда. Халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг уларнинг гуллаб-яшнаши ва тинчлик манфаатлари йўлида янада мустаҳкамланишини истаймиз.

Сизларга ташаккур!

Митинг тамом бўлди. Бу митинг мустаҳкамланиб бораётган совет-араб дўстлигининг ёрқин намойишига айланди, совет кишиларининг Араб Шарқи халқларига самимий иззат-ҳурматини ва уларнинг мустамлакачилар зулмига қарши кураш сиёсатини, тинчлик сиёсатини ўтказиб келаётган давлат арбобларига нисбатан самимий иззат-ҳурматини исбот этган янги далил бўлди.

(ЎзТАГ).

Бирлашган Араб Республикаси Президенти Гамол Абдил Носир Ўзбекистоннинг ҳаёти билан танишмоқда

Бирлашган Араб Республикаси Президенти Гамол Абдил Носир ва унинг ҳамроҳлари 4 майда, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлганларидан кейин Ўзбекистон ҳаёти билан танишишга киришдилар.

Ҳурматли меҳмонлар автомашиналарда Тошкент бўйлаб сайр қилдилар, ундаги диққатга сазовор жойларни томоша қилдилар. Н. А. Муҳитдинов, А. Н. Косигин ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари Ш. Р. Рашидов М. Раҳматов, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари С. К. Камолов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раиси М. З. Мирзааҳмедов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. А. Зорин, армия генерали А. И. Антонов, СССРнинг Бирлашган Араб Республикасидаги элчиси Е. Д. Киселёв, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Р. Е. Мельников, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Р. Ғ. Ғуломов, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов ва бошқалар Бирлашган Араб Республикаси вакиллари билан бирга бўлдилар.

Туш вақтига яқин Бирлашган Араб Республикаси давлат арбоблари ва уларнинг ҳамроҳлари Тошкент тўқимачилик комбинатини бориб кўрдилар.

Меҳмонлар комбинатнинг ишлаб чиқариш участкаларини ғоят қизиқиб кўздан кечирдилар. Гамол Абдил Носир автоматик мосламалар ўрнатилган танда қўядиган машина ва янги ҳозирги замон тўқувчилик станоклари — автоматлар билан қизиқди. Гул босиш фабрикасида дўст араб давлатининг бошлиғига комбинатда ишлаб чиқарилаётган ҳамма газламалар кўрсатилди. Ишчи Холида Раҳматуллаева корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг намуналарини дўст араб давлати бошлиғига тўқимачилар номидан тақдим этди.

Дўст араб халқининг вакиллари пайдо бўлган ҳамма жойда Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари уларни қизғин табрикладилар.

Гамол Абдил Носир ва унинг ҳамроҳлари тўқимачилар билан самимий хайрлашиб, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиумига жўнаб кетдилар. Улар бу ерда республиканинг етакчи олимлари билан учрашдилар.

Дўстона суҳбат вақтида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Президенти Х. М. Абдуллаев меҳмонларни республика илмий муассасаларининг фаолияти билан таништирди. У айтдики, Академия ташкил бўлганидан бери ўтган ўн беш йил мобайнида совет фани тараққиётига, айниқса унинг пахтачилик, химия, геология, физика, математика, ирригация сингари соҳаларини ривожлантиришга анча катта ҳисса қўшди. Октябрнинг буюк ғалабалари ўзбек халқига ўтмишдаги қолоқликни тугатиш, ўз қобилиятларини ва ижодий имкониятларини тўла даражада рўёбга чиқариш имконини берди. Революцияга қадар аҳолиси ёппасига саводсиз бўлган Ўзбекистонда ҳозирги вақтда олти мингдан ортиқ олимлар, шу жумладан икки юзга яқин фан доктори ва икки мингдан ортиқ фан кандидатлари бор, ўнлаб олий ўқув юртлари ишлаб турибди. Академиянинг 36 илмий муассасаси ва Ўзбекистон қишлоқ хўжалик академиясининг ўн тўрт тадқиқот институти республикада хўжалик ва маданий қурилишнинг ўсиши талаб этаётган катта вазифаларни ҳал қилмоқда. Тошкент совет шарқшунослигининг йирик маркази бўлиб қолди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Шарқшунослик институтида шарқ қўлёзмаларининг жаҳонда энг бой тўпламларидан бири сақланмоқда. Тошкентда Ядро физикаси институтининг ташкил этилганлиги, кейинги йилларда бошқа кўпгина муҳим тадқиқот институтларининг ташкил этилганлиги Ўзбекистон илмий кадрларининг етуклигини кўрсатувчи далилдир.

Гамол Абдил Носирга ўзбек олимларининг асарлари, шунингдек, Ўзбекистон қадимий маданияти бойликларининг далили бўлган Ўрта Осиё атоқли мутафаккирларининг китоблари, Абу Али Ибн Сино асарлари, Ал-Беруний асарларининг яқинда босилиб чиққан биринчи томи тақдим этилди. Ал-Беруний асарларининг биринчи томида араб маданиятининг тарихи баён этилади.

Президент Носир совғани қабул қилиб олар экан, бундай деди:

— Мени самимий кутиб олганингиз учун сизларга ташаккур изҳор қиламан. Бу меҳмондўстлик сизларнинг дўстлик туйғуларингиз далилидир. Мен бу қимматбаҳо совға учун миннатдорман. Абу Али Ибн Синонинг номи жаҳоннинг ҳамма қисмларида маълумдир ва унинг ҳамма китоблари кўпгина ўзбек олимларининг китоблари сингари бизда араб тилида босилиб тарқалган. Сизлардан ҳозирги замон ўзбек олимларининг асарларини олиб кетишимга айниқса хурсандман. Мен Бирлашган Араб Республикаси ва Совет Иттифоқи олимлари ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш йўлида бундан буён ҳам ҳаракат қилишимизни истайман.

Араб давлат арбоблари ва уларнинг ҳамроҳлари тушдан кейин Тошкент область, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида меҳмон бўлдилар. Кўп тармоқли хўжаликка эга бўлган бу колхоз Бирлашган Араб Республикаси вакилларини ғоят қизиқтирди. Улар юксак механизациялаш ва прогрессив агротехникани қўлланиш туфайли ҳар гектар ердан қирқ центнер «оқ олтин» олишга эришган колхоз аъзоларининг муваффақиятлари билан қизиқиб танишдилар. Колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Матқабулов бу йилги режалар ҳақида гапириб, колхозчилар давлатдан сотиб олинган техникадан моҳирлик билан фойдаланиб, бу йил ишлаб чиқаришдаги ўз кўрсаткичларини янада яхшилаш ва ўз даромадларини 29 миллион сўмгача етказишни мўлжаллаётганликларини айтди.

Жамоат хўжалигининг узлуксиз ўсиб бораётганлиги, деди А. Матқабулов, колхоз қишлоғининг маданиятини тез суръатлар билан юксалтиришга имкон бермоқда. Бу йил колхозда водопровод ишга туширилди, иккита дам олиш уйи, гостиница, олтита мактаб, касалхона, туғриқхона, радиоузел, телефон станцияси ишлаб турибди, кўп болалар боқчалари ва яслилари қурилди. Колхозчиларнинг уйлари тўла равишда электрлаштирилди, элликдан ортиқ колхозчи махсус олий ва ўрта маълумотга эга. Бундан ташқари, шу колхоз аъзоларининг болаларидан яна 120 киши мамлакатнинг олий ўқув юртларида ва техникумларида ўқимоқда.

Меҳмонлар колхозда бўлган вақтларида механизациялаштирилган чорвачилик фермаларини, автомашиналар ва тракторларни кўздан кечирдилар, болалар боқчасини бориб кўрдилар.

Колхоз правлениеси Бирлашган Араб Республикаси Президенти Гамол Абдил Носир ва унинг ҳамроҳлари шарафига зиёфат берди. Ўзбек миллий овқатлари қўйилган стол атрофида ўтирганда совет-араб дўстлигининг янада мустаҳкамланиши ва ривожланиши учун, халқлар ўртасида тинчлик мустаҳкамланиши учун қадаҳлар кўтарилди.

Зиёфат вақтида Президент Носир нутқ сўзлади. У бундай деди:

— Дўстлар!

Биз бугун колхозингизга келиб жуда хурсанд бўлдик ва унинг экономикаси шунчалик ривожланганини ҳамда ундаги тартибни, колхоз раиси жаноблари айтганича, янги ерларда олиб борилаётган ишларни кўриб қойил қолдик. Бирлашган Араб Республикаси делегацияси ва Бирлашган Араб Республикасининг халқи номидан колхозингизга абадий тараққиёт тилайман, совет-араб дўстлигининг яшнашини, шунингдек ҳамма колхозчиларга сиҳат-саломатлик тилайман. Совет Иттифоқи раҳбарларининг соғлиги учун қадаҳ кўтараман!

Зиёфат вақтида колхоз бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчиларининг иштирокида концерт берилди.

Ўзбек одатига кўра, колхоз раиси ҳурматли меҳмонга совға қилиб, «Лочин» номли қорабайир чопқир отни тақдим этади. (ЎзТАГ).

КАНАДАНИНГ САВДО-САНОАТ АРБОБЛАРИ МОСКВАГА КЕЛДИ

Канаданинг бир группа савдо-саноат арбоблари амалий алоқалар ўрнатиш ҳамда СССРнинг экономикаси ва маданияти билан танишиш мақсадида Лондондан «ТУ-104» самолётида махсус рейс билан 3 майда Москвага келди. Бу группа составида 30 дан ортиқ банкир, саноатчи, савдо корхоналари эгалари бор. (ТАСС).

ФРАНЦИЯДА ҲУКУМАТ ТАНГЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ПАРИЖ, 3 май. (ТАСС). Ҳукумат танглигининг 18-кунида «Демократик ва социалистик қаршилик кўрсатиш союзи» — ЮДСР деб аталган партиянинг раҳбари Рене Плевен ҳукумат тузиш вазифасидан воз кечди. Франция президенти бу вазифани Жорж Бидо муваффақиятсизликка учрагандан кейин Плевенга топширган эди.

Социалистик партиянинг миллий кенгаши Плевен мўлжаллаётган коалиция ҳукуматида иштирок этмасликка қарор қилганидан кейин, Плевен ҳукумат тузиш вазифасидан воз кечишга қарор қилди. Франс Пресс агентлигининг таъкидлашича, социалистларнинг бундай позицияда туришига сабаб шуки, улар ҳукуматда «мустақилчилар» деб аталганлар билан ҳамкорлик қилишни истамадилар (ҳолбуки Плевен ўз мўлжалларини шу икки партиянинг — социалистлар ва «мустақилчилар»нинг иштирок этишига асослаган эди).

Француз матбуотининг обзорчилари Жорж Бидо ва Рене Плевеннинг янги ҳукумат тузиш йўлидаги уринишлари барбод бўлгандан кейин мамлакатдаги ички сиёсий вазият жуда чигаллашди ва ҳукумат танглигини бартараф қилиш қийин бўлади, деб таъкидламоқдалар.

Демократик матбуот француз халқи кенг оммасининг қўллаб-қувватлашига таянадиган ва Франциянинг миллий манфаатларига жавоб берувчи сиёсатни амалга оширадиган сўл кўпчилик ҳукуматини тузиш жуда зарур эканлигини таъкидламоқда. Чўзилиб кетган ҳукумат танглигидан қутулиш учун, деб ёзади «Юманите» газетаси, сўлларга, барча сўл кучларга, шу жумладан, Франция Коммунистик партиясига таяниш керак.

Бугун кундузи президент Рене Коти ҳукумат бошлиғи лавозимига кандидат тайинлаш мақсадида турли сиёсий раҳбарлар билан яна маслаҳатлаша бошлади.

ПРЕЗИДЕНТ СУКАРНОГА СУИҚАСД ҚИЛИШ ҚАТНАШЧИЛАРИ УСТИДАН СУД

ЖАКАРТА, 3 май. (ТАСС). Президент Сукарнога суиқасд қилиш қатнашчилари устидан бўлаётган судда айбдорларнинг биринчи группаси ва гувоҳлар сўроқ қилиниб бўлди.

Тергов материаллари кенг фитна мавжудлигини тасдиқлади. Бу фитна ўз олдига зўравонлик ва террор йўли билан унитар республикани тугатиш ва чет эл империалистик доираларининг интилишига мувофиқ суратда Индонезияни бўлиб ташлаш вазифасини қўйган. Фитна раҳбарлари коммунизмга қарши курашни баҳона қилиб, индонез халқининг мустамлакачиликка қарши кураши раҳбарларини — Сукарно, Насутионни ва Компартия раҳбарларини ўлдириш мақсадини қўйганлар.

Фитнанинг деярлик ҳамма қатнашчилари — Машумий партиясининг ҳамда унинг ёшлар ташкилотининг актив арбоблари — Лубис томонидан ташкил этилган «коммунистларга қарши ҳаракат» ёки «Лубис ҳаракати» ташкилотига кирган. Собиқ бош министр Харахап Лубисга актив ёрдам кўрсатиб келган.

Индонезия газеталари суднинг ишини шарҳлаб таъкидлайдиларки, Сукарнога қилинган суиқасд Индонезия республикасига қарши чет эл томонидан қилинаётган қўпорувчилик ишининг тўғридан-тўғри кўринишидир.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОЛТИНЧИ ЧАҚИРИҚ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ БЕШИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети барча депутатларга маълум қиладики, 1958 йил 9 майда соат 12 да Ўзбекистон Давлат эстрадаси театри биносида (Навоий кўча, 69) область Советининг бешинчи сессияси чақирилади.

Олтинчи чақириқ область Совети депутатларини рўйхатга олиш Ўзбекистон Давлат эстрада театри биносида 9 май куни эрталаб соат 10 дан бошланади.

ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

Телевизор Экранида

5 МАЙДА

19.30 Ўзбек тилида матбуот кунига бағишланган эшиттириш.

19.50 Туркистон Ҳарбий Округи театрининг «Ажойиб қуюлма» спектакли.

СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили А. А. Соболевнинг баёноти

НЬЮ-ЙОРК, 3 май. (ТАСС). 2 майда Хавфсизлик Кенгаши мажлисидан кейин СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили А. А. Соболев матбуот конференцияси чақириб, қуйидаги баёнотни берди:

Хавфсизлик Кенгаши «Америка Қўшма Штатларининг атом ва водород бомбалари билан қуролланган ҳарбий самолётларининг Совет Иттифоқи чегараларига томон учишларини тўхтатиш учун шошилинч чоралар кўриш тўғрисида» Совет ҳукумати томонидан қўйилган масалани қараб чиқишни бугун тўхтатиб қўйиб, ҳеч қандай қарор қабул қилмади.

Хавфсизлик Кенгаши совет делегацияси таклиф этган содда, оқилона ва асосли қарорни, чунончи: Қўшма Штатлар ҳукуматини атом қуроли ортилган ўз ҳарбий самолётларини бошқа давлатларнинг чегараларига томон бу давлатларнинг хавфсизлигига таҳдид туғдириш ёки ҳарбий намойиш қилиш мақсадида учиришдан тийилишга даъват этиш тўғрисидаги қарорини Қўшма Штатлар вакилининг тутган позицияси сабабли рад этди.

Шундай қилиб, Хавфсизлик Кенгашининг фаолиятсизлиги сабабли, атом урушининг тўсатдан бошланиб кетиш хавфи аввалгича мавжуд бўлиб қолмоқда, чунки Қўшма Штатлар вакили АҚШ ўз самолётларининг иғвогарлик учишларини давом эттиришдан воз кечиш ниятида эмаслигини равшан англатиб қўйди.

Совет делегацияси Қўшма Штатлар делегацияси қўлланган найрангларнинг шубҳали характерда эканлигига матбуот вакилларининг эътиборини қаратишни зарур деб ҳисоблайди. Лодж жаноблари Америка делегациясининг позициясини ва резолюция проектини ҳамкорликка астойдил интилиш деб, масалага «конструктив ёндошиш» деб, қуролсизланиш проблемасини ҳал қилиш учун асос деб кўрсатишга қандай уринганлиги эсингизда бўлса керак.

Бир қанча вакиллар овозга қўйишга шошилмаслик ва мавжуд таклифларни яна бир марта ўйлаб кўриш яхшироқ бўлишини билдириб турган бир вақтда, АҚШ делегацияси очиқдан-очиқ тазйиқ ўтказиб, ўз резолюция проектининг овозга қўйилишини қатъий талаб этганлиги унинг юқоридаги даъволарини чиппакка чиқаради. АҚШ делегацияси шошмашошарлик кўрсатиб, бу сафар ҳам ўзини шарманда қилиб қўйди.

Совет Иттифоқи делегацияси АҚШнинг резолюцияси проектига салбий қараганлигини яширмади, Хавфсизлик Кенгаши аъзоларини тинчлик иши учун шунчалик жиддий масала кўрилган вақтда механик равишда овозга қўйиш методини қўлланишдан воз кечишга даъват этди.

Тамомила равшанки, совет делегациясининг оқилона огоҳлантиришига Қўшма Штатлар вакилининг эътиборсизлик билан қараганлиги АҚШ делегациясининг резолюция проектини илгари суришдан иборат найранги нуқул пропаганда мақсадида, яъни жамоатчиликнинг эътиборини Америка самолётларининг иғвогарлик учишлари натижасида тинчлик иши учун туғилаётган хавфдан четга тортиш, Қўшма Штатларнинг энг даҳшатли оқибатларга олиб келиши мумкин бўлган ҳаракатлари тўғрисидаги конкрет масалани кўриб чиқиш ўрнига, инспекция қилинадиган арктик зона вужудга келтириш тўғрисидаги беҳуда гаплар билан шуғулланиш мақсадида қилинганлигини яна бир марта кўрсатиб турибди.

Совет делегацияси Хавфсизлик Кенгаши аъзоларининг кўпчилиги, яъни ҳарбий блоклар юзасидан олинган мажбуриятлар орқали АҚШ билан боғланган аъзолари Қўшма Штатларнинг тинчлик иши учун хавфли позициясини қувватлаганлиги ҳамда таҳдид қилаётган уруш хавфини бартараф қилиш юзасидан Хавфсизлик Кенгашининг тегишли чоралар кўришига йўл қўймаганлигини таассуф билан таъкидлайди. Хавфсизлик Кенгашининг фаолиятсизлиги халқларнинг ташвишланишини камайтирмайди. Қирғинчилик урушининг тўсатдан бошланиб кетиш хавфи халқларга аввалгича таҳдид қилмоқда.

Хавфсизлик Кенгашидаги мунозара шуни равшан кўрсатдики, АҚШ вакиллари қандай найрангларни ишлатсалар ҳам, жаҳондаги кескинлик учун ва уруш хавфининг вужудга келганлиги учун жавобгарлик жаҳонни уруш ёқасига келтириб қўювчилар устига, Совет Иттифоқи чегаралари яқинида иғвогарлик учишларидан воз кечишни истамаётганлар устига тушади.

Инсониятни келажак учун хавотирланишдан халос қилиш фақат АҚШ ҳукуматига боғлиқдир. Бунинг учун атом қуроли билан авантюристларча ўйнашишга хотима бериш керак.

Пировардида, А. А. Соболев Совет ҳукумати томонидан илгари сурилган масаланинг Хавфсизлик Кенгашида муҳокама қилиниши Америка бомбардимончи самолётларининг иғвогарлик учишлари ҳалокатли хавф туғдираётганлигини халқларга англатибгина қолмай, балки шу билан бирга, халқларнинг ҳушёрлигини кучайтиради, уларнинг иғвогарликларга хотима бериш, тинчликни сақлаб қолиш йўлидаги актив курашини кучайтиради, деб ишонч билдирди.

Шундан кейин А. А. Соболев мухбирларнинг саволларига жавоб берди.

ЖАЗОИРДА ҚАТТИҚ ЖАНГЛАР

ПАРИЖ, 3 май. (ТАСС). Матбуотнинг хабар беришича, Жазоир-Тунис чегараси яқинида Сук-Ахрас деган тоғли-ўрмонли районда авиация ҳимояси остида ҳаракат қилган француз қўшинлари билан миллий озодлик армияси отрядлари ўртасида беш кун давомида жанглар бўлиб турди. Париж газеталарининг ёзишига кўра, Жазоирдаги уруш давомида энг қаттиқ жанглардан бири бўлган бу жанг вақтида жазоирликлардан 436 киши ўлдирилган; ўша маълумотларга кўра, французлардан 38 киши ўлган.

Кейинги кунларда Богни районида (Жазоир департаменти) ҳам қуролли тўқнашувлар юз берган. Газеталарнинг маълумотларига кўра, қўзғолончилар қарийб 100 кишидан ажралганлар.

Франс Пресс агентлигининг хабар беришича, француз армиясига сафарбар қилинган жазоирликлардан иборат икки рота яқинда Орлеанвиль шаҳри районида Жазоир миллий озодлик армияси томонига ўтган. Кеча Лагуата шаҳридан шарқ томонда Ксар Алиранда жойлашган Жазоир гарнизони қўзғолон кўтарган. Ажнабий легион қисмлари штурм қилганидан кейингина бу пункт эгалланган.

Француз полиция маъмурлари Францияда яшовчи жазоирлик меҳнаткашларни Жазоирдаги миллий озодлик ҳаракатига хайрихоҳ деб шубҳаланиб, уларни таъқиб қилиб келмоқдалар. Парижда ва унинг атрофларида 1.500 дан ортиқ жазоирлик қўлга олинган; Франс Пресс агентлигининг хабар беришича, бу операцияга Париж полициясининг префекти Морис Папон ўзи бошчилик қилган.

Франциянинг раҳбар арбоблари Жазоирдаги урушни кучайтиришга даъват этиб келмоқдалар. «Экспресс» ҳафталик журналида Жазоир ишлари министри Робер Лакостнинг суҳбати эълон қилинган. «Ҳар қандай формадаги ён беришлар ва ҳар қандай музокаралар, деган у, Франциянинг шаънига қасд қилиш демакдир».

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 7 майда чиқади).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— (ёзги бино) — 6/V да **Айтсам тилим куяди, айтмасам дилим.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 6/V кеч соат 9 да Украина ССРда хизмат кўрсатган артист **Л. Чернишева** раҳбарлигида **қозоқ ашула ва рақс ансамблининг хайрлашув гастроли.**

«ИСКРА» — (қишки) кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Орқангга қайрилма, ўғилча!**, кеч соат 8-20 минут, 10-20 минутда 3-залда **Шахсан маълум.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Рита.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Орқангга қайрилма, ўғилча.**

КАФАНОВ номли, «УДАРНИК» — **Орқангга қайрилма, ўғилча!**

«ХИВА» — **Рита.**

«САЛЮТ» — **Порла, юлдузим.**

Марказий «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

5 майда КАТТА

цирк ва спорт тамошалари

Программада: ўзбек дорбозлари, туркман чавандозлари, бурят-мўғул аттракциони, берберн арслонлари ва бошқа номерлар.

Кеч соат 7 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Орджоникидзе район, Луначарский посёлкаси, Киров кўчаси, 127-уйда турувчи **Антон Иосифович Мицкевичнинг** шу уйда турувчи Мария Станиславна Мицкевичдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Орджоникидзе район халқ судида кўрилади.

Ташсовнархоз Енгил саноат бошқармасига қарашли **«ТАШОБЛЗАГОТВТОРСИРЬЁ»** ҳамда **Тошкент, Киров, Ленин ва Октябрь район тайёрлаш конторалари ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИГА ТОПШИРИЛДИ**

Даъволар 11/V гача қабул қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳар, Лугин кўчаси, 16-уй. Телефон — 34-276.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. 115, 50 Эълонлар бўлими — 38142.

Р 03094 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-465